

RUOTUVÄEN LUKIJATUTKIMUS 2010

Varusmiesten ja puolustusvoimien henkilöstön näkemyksiä
tulevaisuuden Ruotuväestä

Annika Vaajala

Tiia Virtanen

Opinnäytetyö, kevät 2010

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Länsi, Turun toimipaikka

Viestinnän koulutusohjelma

Medianomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Vaajala, Annika & Virtanen, Tiia. Ruotuväen lukijatutkimus 2010 – Varusmiesten ja puolustusvoimien henkilöstön näkemyksiä tulevaisuuden Ruotuväestä. Turku, kevät 2010, 71 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Turun toimipaikka, Viestinnän koulutusohjelma, medianomi (AMK).

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millaista Ruotuväki-lehteä varusmiehet ja puolustusvoimien henkilöstö haluavat lukea. Keväällä 2009 ryhmä Diakonia-ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelijoita teki Ruotuväki-lehden sisällöstä selvityksen, jonka pohjalta lähdettiin tekemään tätä lukijatutkimusta. Koska tiedossa oli jo, mitä Ruotuväki oli keväällä 2009, alettiin selvittää, mitä lukijat haluaisivat sen olevan.

Ruotuväen lukijatutkimukseen haastateltiin yhteensä 36 varusmiestä sekä 12 henkilöstön jäsentä. Varusmiehiä oli 12 jokaisesta puolustushaarasta: maavoimista, merivoimista ja ilmavoimista. Henkilöstön jäseniä haastateltiin jokaisessa vierailmassamme kolmessa varuskunnassa neljä kappaletta.

Tutkimus tehtiin haastattelua ja ryhmähaastattelua hyödyntämällä. Varusmiehet haastateltiin kuuden hengen ryhmissä ja henkilöstön jäsenet yksitellen. Lukijatutkimukseen osallistuneita henkilöitä haastateltiin kahdesta aiheesta: Ruotuväki-lehdestä sekä lehden verkkosivustosta. Haastateltaville esitettiin aiheista avoimia kysymyksiä, joihin he vastasivat muun muassa omien lukukokemustensa perusteella.

Ruotuväen lukijatutkimus 2010 pyrki lisäksi kartoittamaan Ruotuväen ulkoasun mielekkyyttä ja sitä, olisiko aikakauslehtikokoinen julkaisu tabloid-kokoista sanomalehtijulkaisua parempi. Lisäksi tutkielmassa paneudutaan joukkoviestinnän kehitykseen, internetin käyttötarkoituksiin ja muuhun maanpuolustuslehdistöön.

Tutkielmassa käy ilmi, että Ruotuväki on tunnettu ja luettu sekä varusmiesten että henkilöstön keskuudessa. Varusmiehet toivovat lehden sivuille erityisesti enemmän ajanvietettä, esimerkiksi ristikoita, sekä tekstejä muista varuskunnista. Ruotuväen ulkoasuun ollaan yleisesti tyytyväisiä eikä varsinaista syytä lehden koon muuttamiseen tutkimuksessa käynyt ilmi. Verkkosivuston mahdollisuuksia toivotaan käytettävän hyväksi. Esimerkiksi kummankin vastaajaryhmän mielestä videomateriaalin tuottaminen verkkosivustolle olisi hyvä idea. Lisäksi tutkimukseen haastatellut henkilöt toivoisivat lehden mainostavan verkkosivustoaan enemmän, jotta niiden olemassaolosta tiedettäisiin paremmin.

Asiasanat: varusmies, lukijatutkimus, Ruotuväki, verkkosivusto, haastattelututkimus

ABSTRACT

Vaajala, Annika & Virtanen, Tiia. The 2010 Reader Survey 2010 of Ruotuväki Newspaper – Opinions of the Conscripts and the Personnel of the Finnish Defence Forces of Ruotuväki for the future. Turku, spring 2010, 71 pages, 2 appendix.

Diaconia University of Applied Sciences, Turku unit, Degree Programme in Communication and Media Arts, Bachelor of Media.

Ruotuväki is a newspaper published by the Finnish Defence Forces. The aim of our thesis is to find out what kind of newspaper the conscripts and the personnel of the Finnish Defence Forces want to read. In the spring of 2009 a group of communications and media arts students from the Diaconia University of Applied Sciences made a disquisition of the content of Ruotuväki and discovered what Ruotuväki is now and because of that we were able to ask what the conscripts and personnel of the Finnish Defence Forces would want it to be.

During the research process, we visited three garrisons and interviewed 12 members of the personnel of the Finnish Defence Forces: four members in every visit. We also interviewed 36 conscripts: 12 conscripts from the landed forces, 12 from the naval forces and 12 from the air forces.

We interviewed conscripts in groups of six and the members of the personnel individually. We investigated two sections of Ruotuväki: the newspaper itself and the website. We put open questions of the newspaper and the website to all interviewees and they answered from their knowledge and reading experiences.

This reader survey of Ruotuväki also included readers' opinions about the layout. The size of the current Ruotuväki is tabloid and Ruotuväki comes out every second week. The readers were mainly satisfied with the size of the newspaper and the layout. They basically did not find any good reason why Ruotuväki should come out as a periodical once a month.

This survey also considered the development of mass communication, use of the internet and other newspapers and magazines of national defence.

It emerged from the interview study that Ruotuväki is known and read among the conscripts and the personnel. The conscripts hope that in future Ruotuväki offers them more entertainment, like crossword puzzles, quizzes and stories from the other garrisons in Finland. Readers think that Ruotuväki should take advantage of the opportunities of the internet. They say that video material would be good content for the website. Readers also think that it is very important that the website is advertised in the paper.

Keywords: conscript, reader survey, Ruotuväki, website, interview study

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 RUOTUVÄKI – PUOLUSTUSVOIMIEN UUTISLEHTI	8
3 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET RUOTUVÄESTÄ	11
3.1 Selvitys Ruotuväen sisällöstä 2009 ja Ruotuväen lukijatutkimus 2004	11
3.2 Lukijatutkimukset vuosina 1996 ja 1999 sekä Haloo!!!-tutkimus vuonna 1996	12
4 RUOTUVÄKI MAANPUOLUSTUSLEHTIEN KENTÄSSÄ	15
4.1 Verkkosivusto ja näköispainos	16
4.2 Ilmestymistiheys, koko ja painosmäärät	17
4.3 Kohderyhmä	18
5 JOUKKOVIESTINNÄN KEHITYS JA INTERNETIN KÄYTTÖ	20
6 HAASTATTELUTUTKIMUS TEORIASSA JA KÄYTÄNNÖSSÄ	25
6.1 Haastattelututkimus teoriassa	27
6.2 Haastattelututkimus käytännössä	28
7 HAASTATTELUKYSYMYKSET JA NIIDEN ERITTELY	31
7.1 Kysymysten suunnittelu	32
7.2 Lehden sisältöä käsittelevät kysymykset	32
7.3 Lehden ulkoasua käsittelevät kysymykset	34
7.4 Lehden verkkosivusto käsittelevät kysymykset	35
8 VARUSMIEHET JA RUOTUVÄKI	37
8.1 Näin varusmiehet lukevat Ruotuväkeä	37
8.2 Varusmies ja uutiset	40
8.3 Sanomalehti vs. aikakauslehti	41
8.4 Ulkoasu ja kuvitus	42
8.5 Puutteet	43
9 HENKILÖSTÖ JA RUOTUVÄKI	45
9.1 Henkilöstö ja uutiset	47
9.2 Sanomalehti vs. aikakauslehti	48
9.3 Ulkoasu ja kuvitus	49
9.4 Puutteet	50

10 VARUSMIEHET JA RUOTUVÄKI-LEHDEN VERKKOSIVUSTO	52
10.1 Verkkosivuston tekstisisältö	52
10.2 Verkkosivuston multimediasisältö	53
10.3 Näköislehti, verkkosivuston ulkoasu ja puutteet	55
11 HENKILÖSTÖ JA RUOTUVÄKI-LEHDEN VERKKOSIVUSTO	58
11.1 Verkkosivuston tekstisisältö	58
11.2 Verkkosivuston multimediasisältö	59
11.3 Näköislehti, verkkosivuston ulkoasu ja puutteet	61
12 KEHITYSEHDOTUKSET RUOTUVÄELLE	62
12.1 Muut varuskunnat	63
12.2 Urheilu, sarjakuvat ja puuhastelut	63
12.3 Karsintaehdotukset lehdelle	65
13 JOHTOPÄÄTÖKSET	66
LÄHTEET	69
LIITTEET	72
LIITE 1: Maanpuolustuslehdet-taulukko	
LIITE 2: Kysymysrunko	

1 JOHDANTO

Puolustusvoimien uutislehti Ruotuväki kilpailutti painotalot keväällä 2010. Ennen kilpailutusta se halusi selvittää, millaista lehteä lukijat haluaisivat lukea. Opinnäytetyömme pyrkii selvittämään vastausta tähän kysymykseen. Ruotuväki on puolustusvoimien uutislehti ja toimii myös henkilöstölehtenä, koska puolustusvoimilla ei ole erillistä henkilöstölehteä. Ruotuväki ei ole nykyään enää vain lehti, vaan sillä on myös verkkosivusto. Tämä tutkielma selvittää myös sitä, millaista sisältöä verkkosivustolla tulisi lukijoiden mielestä olla, jotta sitä käytettäisiin enemmän.

Keväällä 2009 ryhmä Diakonia-ammattikorkeakoulun viestinnän opiskelijoita teki Ruotuväki-lehden tilauksesta selvityksen Ruotuväen sisällöstä. Selvityksessä analysoitiin sitä, miten lehden sisältö painottuu niin sanomalehdelle kuin aikakauslehdelle tyypillisiin piirteisiin. (Raunio 2009, 3.) Sisältöanalyysi antoi perustan tälle opinnäytetyölle. Koska tiesimme, mitä lehti sisältönsä puolesta on, päätimme lähteä selvittämään, mitä lukijat haluaisivat sen olevan. Lukijatutkimus antaa osviittaa siihen, millaista lehteä kaksi suurta lukijaryhmää, varusmiehet ja puolustusvoimien henkilöstö, haluavat lukea. Tieto auttaa Ruotuväkeä mahdollisesti tekemään päätöksiä siitä, lähdetäänkö lehden ulkoasua tai sisältöä tulevaisuudessa muuttamaan sanomalehdestä aikakauslehdeksi.

Tartuimme tähän opinnäytetyöaiheeseen, koska olimme itse tekemässä sisältöanalyysiä keväällä 2009 ja sen vuoksi olimme perehtyneet lehteen suhteellisen tarkasti. Koska analyysi oli tuoreessa muistissa, oli helppoa lähteä työstämään tätä tutkielmaa. Aihe oli mielenkiintoinen myös siksi, että armeija ja puolustusvoimat oli meille naisina uusi ja käytännössä vieras maailma. Haastattelujen teon aikana pääsimme tutustumaan varuskuntiin ja varuskuntaelämään sekä ihmisiin, jotka työskentelevät puolustusvoimissa.

Toteutimme lukijatutkimuksen haastattelemalla varusmiehiä ja puolustusvoimien henkilöstön jäseniä. Haastattelut tehtiin loka-marraskuussa vuonna 2009. Kaiken kaikkiaan vierailimme kolmessa varuskunnassa: Saaristomeren Meripuolustusalueen Turun varuskunnassa Pansiossa, Kaartin Jääkärirykmentissä Santahaminassa Helsingissä ja Lapin Lennostossa Rovaniemellä. Tutkimustuloksen saamiseksi analysoimme yhteensä 36

varusmiehen ja 11 henkilöstön jäsenen vastaukset. Varsinainen analysointi ja kirjoitus-työ tehtiin joulukuussa vuonna 2009 ja tammikuussa 2010.

Opinnäytetyössä käydään läpi Ruotuväestä tehtyjä aikaisempia lukijatutkimuksia ja sitä, miten Ruotuväki sijoittuu maanpuolustuslehtien kenttään. Luvussa 5 käsitellään haastattelututkimusta niin teoriassa kuin käytännössä, minkä jälkeen seuraavassa luvussa paneudutaan haastattelun kysymyksiin. Luvut 7–10 käsittelevät lukijoiden mielipiteitä ja toiveita Ruotuväestä. Lopussa johtopäätösten jälkeen on esitelty tämän opinnäytetyön tekijöiden tekemiä ehdotuksia Ruotuväelle siitä, miten lehteä ja sen verkkosivustoa voitaisiin tulevaisuudessa kehittää. Lisäksi opinnäytetyössä käsitellään vielä internetin käyttötottumuksia sekä journalismin nykytilaa. Niiden avulla pystytään selittämään tutkimuksen tuloksia paremmin ja sitomaan Ruotuväki osasi suomalaista lehdistö- ja mediakenttää.

2 RUOTUVÄKI – PUOLUSTUSVOIMIEN UUTISLEHTI

Ruotuväki on puolustusvoimien uutislehti. Ruotuväki on Pääesikunnan tiedotusosaston julkaisema lehti, joka on suunnattu ensisijaisesti varusmiehille. Ruotuväki palvelee varusmiesten lisäksi myös muita kohderyhmiä. Puolustusvoimien henkilöstö on yksi iso Ruotuväen kohderyhmä, koska puolustusvoimilla ei ole erillistä koko maan kattavaa henkilöstölehteä. Toinen kolmesta pääkohderyhmästä, joille Ruotuväkeä toimitetaan, on maksavat tilaajat, jotka ovat maanpuolustusasioista kiinnostuneita ihmisiä. Näiden lisäksi Ruotuväki lähetetään lahjatilauksena useille yhteiskunnallisille vaikuttajille, joka muodostaa neljännen, pienemmän tilaajaryhmän. (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009.)

Ruotuväkeä on vuodesta 1962 toimitettu varusmiestoimittajavoimin. Lehdessä myös graafikon, levikkisihteerin ja valokuvaajan työt hoidetaan varusmiesvoimin. Tätä tutkielmaa tehdessä Ruotuväessä suoritti palvelustaan yhteensä 11 varusmiestä, joista kuusi oli toimittajia, kolme valokuvaajaa, yksi levikkisihteerin ja yksi graafikko. (Suomen Puolustusvoimat 2010.)

Lehden nykyinen päätoimittaja Mikko Ilkko aloitti tehtävässään vuonna 2006. Ilkon mukaan (3.11.2009) hänen päätoimittajakautensa aikana lehden verkkosivusto on muuttunut uutismaisemmaksi, minkä myötä verkkosivustolle on saatu myös muissa tiedotusvälineissä huomioituja uutisia. Internet on tuonut mukanaan sen, että juttuja pystytään päivittämään nopeammin ja olemaan ajan hermolla. Esimerkiksi monet sanomalehdet seuraavat tiiviisti Afganistanin tilannetta, koska Afganistanissa on tätä tutkielmaa tehdessä ollut lukuisia suomalaisia ja ruotsalaisia rauhanturvaajia pommituksissa. Internetin myötä myös Ruotuväessä pystytään käsittelemään Afganistania, joka huomioidaan myös muissa tiedotusvälineissä, ajantasaisemmin, eikä ainoastaan kahden viikon välein ilmestyvässä paperilehdessä.

Olemme tällaisena erikoislehtenä kohtuullisen vahvassa asemassa, mutta meitä ei tietenkään voi verrata normaaleihin uutislehtiin. Ruotuväki on kaikkein uutismaisin maanpuolustuslehti ennen kaikkea netin ansiosta. Nettiin tulee päivittäin uutta kamaa. (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009.)

Puolustusvoimien mil.fi-sivusto uudistettiin joulukuussa 2009. Uudistuksen ohessa myös Ruotuväen verkkosivusto uudistui. Uudistus ei kuitenkaan tuonut sivuille uusia toiminnallisuuksia. Uudistuksen päätarkoituksena oli saada sivustosta uutismaisempi ja sanomalehtimäisempi niin, että otsikot ovat näyttävämpiä ja herättävät huomiota, kuten muiden uutislehtien verkkosivustoissa. (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009.) Tässä tutkielmassa käsitellään varusmiesten ja henkilöstön mielipiteitä verkkosivustosta. Tutkielmassa on kuitenkin käytetty verkkosivustoa, joka oli käytössä ennen joulukuun 2009 uudistusta. Tämä johtuu siitä, että tutkielmaa varten suoritettavat haastattelut on tehty ennen joulukuuta 2009.

Ilkon mukaan (3.11.2009) verkkosivustoa uudistettaessa on otettu mallia muun muassa Helsingin Sanomien ja iltapäivälehtien verkkosivustoista. Verkkosivustoa pyritään kehittämään selkeäksi ja luettavammaksi, jotta sivulla vierailevan lukijan ei tarvitse etsiä juttuja monen klikkauksen takaa. Verkkosivustolla tavoitellaan Ilkon mukaan monenlaisia lukijoita, mutta nuoret ovat ensisijainen kohderyhmä.

Kyllä se netti menee nuoremmille. Ei sitä meidän vanhempi lukijakunta niinkään käytä. Tietysti poikkeuksia on. Erityisryhmiä ovat muun muassa nuoret, jotka eivät ole vielä varusmiespalvelustaan suorittaneet ja hakevat tietoa varusmiespalveluksesta, ja sitten alle kolmekymppiset varusmiespalveluksen suorittaneet, jotka ovat edelleen kiinnostuneita näistä asioista. (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009.)

Itse lehden sisältöön on Ilkon yhteiskuntatieteilijätaustan myötä tullut kansainvälisyyttä ja yhteiskunnallisuutta (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009). Tulevaisuudessa Ruotuväki-lehti kuitenkin muuntautuu aikakauslehtimäisemmäksi, eli viihteellisemmäksi ja taustoittavammaksi, ja verkkosivusto puolestaan uutismaisemmaksi.

Netin rooli on se, että se tarjoaa uutisia tuoreeltaan, mutta toisaalta myös houkuttelee lukemaan paperilehteä ja ehkä tilaamaan sen (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009).

Ilkon mukaan (3.11.2009) tulevaisuudessa verkkosivusto huolehtii päivittäisestä uutisoinnista ja paperilehti keskittyy taustoihin. Viiden vuoden kuluttua Ruotuväki on mahdollisesti kiiltäväpintainen aikakauslehti, jonka lukijakunta on jopa nykyistä laajempi. Lehden sisältö voisi tulevaisuudessa keskittyä enemmän siihen, mitä satunnaiset-

kin lukijat voisivat lukea eli yleismaailmallista maanpuolustukseen liittyvää asiaan.
(Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009).

3 AIKAISEMMAT LUKIJATUTKIMUKSET RUOTUVÄESTÄ

Ruotuväki-lehdestä on tehty vuosien varrella lukuisia tutkimuksia, joista tuorein varsinainen tutkimus on vuodelta 2004. Tässä luvussa käsitellään muutamaa aikaisempaa Ruotuväki-lehdestä tehtyä tutkimusta ja niiden keskeisimpiä tutkimustuloksia. Tutkimuksia käsitellään niin, että luku etenee tuoreimmasta vanhimpaan.

3.1 Selvitys Ruotuväen sisällöstä 2009 ja Ruotuväen lukijatutkimus 2004

Ryhmä Diakonia-ammattikorkeakoulun viestinnän koulutusohjelman opiskelijoita eritteli keväällä 2009 Ruotuväki-lehden sisällön vuoden 2008 numeroiden perusteella. Diakonia-ammattikorkeakoulun lehtori FM Samuel Raunio kokosi oppilaiden työt yhtenäiseksi selvitykseksi, jonka Ruotuväki-lehti oli tilannut. Analyysissä kiinnitettiin huomiota henkilölähteisiin jutuissa ja kuvissa. Myös me tämän tutkielman tekijät olimme mukana toteuttamassa selvitystä lehden sisällöstä.

Sisältöanalyysissä analysoitiin lehden sisältöä sekä laadullisin että määrällisin menetelmin. Sisällönerittelyssä selvisi muun muassa se, että lehden uutissivujen sisältö vastaa otsikoillaan ja ensimmäisillä lauseillaan useammin kysymykseen mitä kuin miksi. Juttujen aloitukset ovat selvityksen mukaan uutismaisia, mutta juttujen alut olivat yleisesti rakennettu selostavaan ei-uutismaiseen tyyliin, mikä on tyypillistä tiedotus- ja henkilöstölehdille. Ruotuväki kertoo sivuillaan kattavasti tapahtumista ja tilaisuuksista, mutta uutisen löytäminen edellä mainituista jää usein puutteelliseksi. Toisaalta selvityksen perusteella voidaan todeta, että Ruotuväen uutistuotanto on hyvin pitkälti omaa eikä se nojaa muihin tiedotusvälineisiin tai uutistoimistoihin. (Raunio 2009.)

Ruotuväki-lehdessä henkilöt ovat sisältöanalyysin (2009) mukaan vahvassa asemassa niin kuvissa kuin juttujen lähteinäkin. Ongelmana on kuitenkin henkilölähteiden suppea käyttö. Jutuissa lähteenä on useimmiten yksi tai korkeintaan kaksi lähdettä, joiden varaan juttu rakennetaan. Kuvissa henkilöitä käytetään pääasiallisesti aina eikä kuvia pelkistä rakennuksista tai kulkuvälineistä juuri ole.

Vuonna 2004 Jyväskylän yliopiston tutkija Samuel Raunio toteutti Ruotuväen tilaaman lukijatutkimuksen. Ruotuväen lukijatutkimus 2004 keskittyi tutkimaan lehden lukijoita ja heidän mielipiteitään lehdestä. Tutkimus toteutettiin kyselylomaketutkimuksella ja haastattelututkimuksella.

Vuoden 2004 tutkimuksessa nousi esille, että lukijaryhmästä (tilaajat, varusmiehet ja henkilökunta) riippumatta lukija etsii lehdestä itseään kiinnostavat asiat ja jättää muut osat enemmän tai vähemmän huomioimatta. Kaiken kaikkiaan tutkimuksen mukaan lukijoilla oli lehdestä positiivinen kuva. (Raunio 2004, 69.)

Raunion tutkimus pohjautuu Aimo Tiilikaisen vuosina 1996 ja 1999 tekemiin Ruotuväen lukijatutkimuksiin. Tutkimuksen pohjalta Ruotuväessä tehtiin painetun version ulkoasu- ja sisältöuudistus, joka toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen journalistiikan oppiaineen kanssa (Raunio 2009, 3).

3.2 Lukijatutkimukset vuosina 1996 ja 1999 sekä Haloo!!!-tutkimus vuonna 1996

Aimo Tiilikainen toteutti Ruotuväki henkilökunnan, varusmiesten ja tilaajien näkemyksissä -tutkimuksen vuonna 1996. Tutkimuksen tarkoituksena oli tuolloin selvittää, mitä mieltä lehden lukijat (tilaajat, varusmiehet ja henkilökunta) olivat lehdestä. Tutkimuksessa tutkittiin muun muassa Ruotuväen tarpeellisuutta, luotettavuutta ja kiinnostavuutta lukijoiden keskuudessa. Myös lukijoiden suosikkiosia lehdestä sekä ajankäyttöä lehden lukuun tutkittiin vuonna 1996. (Tiilikainen 1996, 3.)

Tutkimuksessa selvisi, että Ruotuväkeä pidettiin kaikin puolin luotettavana lehtenä. Varusmiesten ja henkilökunnan mielestä lehti oli kiinnostavuudeltaan tyydyttävä, mutta tilaajat arvioivat sen kiinnostavuudessa lähes hyväksi. Kaikkien vuonna 1996 tutkimukseen osallistuneiden kolmen lukijaryhmän keskuudessa Ruotuväki onnistui parhaiten ajankohtaisen tiedon välittämisessä. Tutkimukseen vastanneet kokivat pysyvänsä Ruotuväen avulla ajan tasalla puolustusvoimien asioista. Tutkimuksen (1996) mukaan keskimääräinen Ruotuväen lukija pitää lehden päätehtävinä ajankohtaisen tiedon välittämistä, kaluston esittelyä sekä erilaisiin työhön ja tehtäviin liittyvän tiedon välittämistä. (Tiilikainen 1996, 85.)

Tutkimuksessa tutkittiin myös sitä, miten eri lukijaryhmät kuluttavat lehden vakio-osastoja, kuten pääuutissivua, kalustoesittelyjä, henkilökunta-, tekniikka- ja varusmiehet-sivua. Tutkimuksessa selvisi, että Ruotuväen luetuimpia vakio-osastoja ovat kansi, pääuutissivu, takasivun kalustoesittely, tekniikka-sivu sekä keskiaukeama. Vähemmälle kiinnostukselle jäivät muun muassa maanpuolustuslehtiä käsittelevä palsta sekä pääkirjoitukset. Tutkimuksen (1996) mukaan vakio-osastojen suosiot vaihtelivat huomattavasti eri lukijaryhmien välillä. (Tiilikainen 1996, 86.)

Aimo Tiilikainen toteutti Ruotuväki henkilökunnan, varusmiesten ja tilaajien mielipiteissä -tutkimuksen yhteistyössä Keijo Keräsen kanssa vuonna 1999. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten eri lukijaryhmien arviot muun muassa lehden luotettavuudesta ja tarpeellisuudesta olivat muuttuneet vuodesta 1996 vuoteen 1999 (Tiilikainen 1999, 3).

Tutkimuksessa tutkittiin muun muassa sitä, miten ajankäyttö lehden lukuun on muuttunut vuosien varrella ja mitä lukijat ajattelevat lehden luotettavuudesta, tarpeellisuudesta ja kiinnostavuudesta muutama vuosi edellisen tutkimuksen jälkeen. Tutkimuksessa tutkittiin myös sitä, onko lukijoiden kiinnostus eri osioita (esimerkiksi viihde- ja uutissivut) kohtaan lehdessä muuttunut. (Tiilikainen 1999, 3).

Tutkimuksessa todettiin, että aikaisempaan tutkimukseen nähden Ruotuväen ”ajankohtaisen yleistiedon välittäminen ja työhön, tehtäviin sekä uraan liittyvän tiedon välittäminen” on menettänyt hieman merkitystään verrattuna vuoden 1996 tutkimukseen. Varusmiesten mielipiteet puolestaan olivat muuttuneet niin, että ajanvietteen tarjoaminen oli noussut ajankohtaisen yleistiedon välittämisen ohi lehden tärkeimmäksi tehtäväksi. Tilaajat puolestaan totesivat erittäin tärkeäksi sen, että Ruotuväki tarkastelee asioita kriittiseltä kannalta. Suurimmaksi osaksi lehti oli onnistunut paremmin sen tehtävissä vuoteen 1996 verrattuna. Vastanneiden mukaan Ruotuväki oli kehittänyt muun muassa ajanvietteen tarjontaa, varuskuntien esittelyä ja asioiden kriittisessä tarkastelussa. Sen sijaan huonompaan suuntaan Ruotuväki oli mennyt muun muassa ajankohtaisen tiedonvälityksen saralla. (Tiilikainen 1999, 74–75.)

Haloo!!! on Juha Pihasen vuonna 1996 tekemä tutkimus puolustusvoimien sisäisestä tiedotuksesta, siinä sivutaan myös Ruotuväkeä. Ruotuväestä tutkittiin muun muassa sitä,

mitä mieltä puolustusvoimien henkilöstö on lehdestä ja miten he kokevat saavansa työhönsä liittyvää tietoa lehdestä. (Pihanen 1996.)

Tutkimuksesta kävi ilmi, että Ruotuväkeä pidetään hyvänä lehtenä ja että sitä luetaan. Vastaajista vain neljä prosenttia jättää lehden kokonaan lukematta. Pihasen tutkimuksen (1996) mukaan enemmistö lukee lehdestä muutaman tai noin puolet lehden jutuista. Lehteä luetaan pääasiassa työpaikalla, mutta osa vastaajista vie sen myös kotiinsa. Lehden koettiin antavan oikean kuva lukijoiden työnantajasta, puolustusvoimista. Noin kolmannes tutkimukseen vastanneista oli myös sitä mieltä, että Ruotuväki oli jollain tapaa muuttanut heidän kuvaansa ja käsitystään puolustusvoimista. (Pihanen 1996, 64–67.)

4 RUOTUVÄKI MAANPUOLUSTUSLEHTIEN KENTÄSSÄ

Suomessa julkaistaan useita maanpuolustuslehtiä. Esimerkiksi sotilasalan liitot julkaisevat omia lehtiään. Tässä luvussa puntaroidaan Ruotuväen paikkaa ja roolia suomalaisten maanpuolustuslehtien kentässä. Vertailussa on mukana yhteensä kymmenen suhteellisen yleisesti tunnettua maanpuolustuslehteä, joista Ruotuväki on yksi. Vertailuun on valittu maanpuolustuslehtiä, jotka ovat olennaisia Ruotuväen kannalta muun muassa kohderyhmää silmällä pitäen.

Ruotuväen kannalta lähimmässä kilpailuasemassa olevat maanpuolustuslehdet ovat Reserviläinen, Suomen sotilas sekä Varusmies. Reserviläinen on käytännössä suunnattu yhdelle Ruotuväen lukijaryhmistä – tilaajille. Ruotuväen tilaajista iso osa on reserviläisiä. Varusmiesliiton Varusmies-lehti puolestaan on suunnattu varusmiehille, ja se on Ruotuväen tavoin varusmiesten lehti. Varusmies on sisällöltään kuitenkin aikakauslehtimäinen ja tarjoaa varusmiehille enemmän viihteellistä aineistoa kuin Ruotuväki. Varusmies on kooltaan Ruotuväkeä pienempi ja taitoltaan kokeilevampi. Suomen sotilas puolestaan on ainoa puolueeton maanpuolustuslehti, jonka takana ei ole puolustusvoimat eikä mikään sotilasalan liitto, kuten Aliupseeriliitto tai Sotilaskotiliitto (Suomen Sotilas 2010).

Vertailu on tehty keräämällä numero- ynnä muuta tietoa maanpuolustuslehdistä. Numerotietojen, kuten ilmestymistiheyden ja painosmäärien, sekä muiden tietojen, kuten sen onko lehdellä verkkosivustoa tai näköispainosta verkossa, perusteella on tehty päätelmiä Ruotuväen asemasta ja ominaisuuksista muihin maanpuolustuslehtiin nähden. Vertailussa on keskitytty lähinnä fyysisiin ominaisuuksiin, kuten kokoon, eikä niinkään lehtien sisältöön. Vertailussa on mukana kymmenen maanpuolustuslehteä: Ruotuväki, Reserviläinen, Suomen Sotilas, Rauhanturvaaja, Rannikon puolustaja, Sotilaskoti, Varusmies, Sotilasaikakauslehti, Sotaveteraani ja Ammattisotilas. Lehdet on valittu listaamalla tutkijoiden toimesta hieman yli kymmenen maanpuolustuslehteä, minkä jälkeen Ruotuväen päätoimittajan Mikko Ilkon kanssa niistä valittiin kymmenen Ruotuväen kannalta merkittävintä. Valintaan vaikuttivat muun muassa lehtien kohderyhmät, ilmestymistiheydet, painosmäärät ja kilpailuasema Ruotuväkeen nähden.

Seuraavissa luvuissa puhutaan maanpuolustuslehdistä. Termillä tarkoitetaan vertailussa mukana olevia kymmentä lehteä. Vertailussa käytettävät tiedot (LIITE 1) on saatu lehtien verkkosivustoilta sekä lehtien päätoimittajia haastattelemalla puhelimitse.

Ruotuväki on perustettu vuonna 1962. Vertailussa mukana olevien lehtien keskuudessa Ruotuväki on tuoreimpien lehtien joukossa. Sitä aikaisemmin on perustettu Suomen Sotilas, Sotilasaikakauslehti, Reserviläinen, Sotaveteraani sekä Rannikon puolustaja (Suomen Sotilas 2009; Upseeriliitto 2009; Reserviläinen 2009; Suomen Sotaveteraaniliitto 2009 sekä Rannikon puolustaja 2009). Suomen Sotilas on Suomen vanhin maanpuolustuslehti. Se on perustettu vuonna 1919. Suomen Sotilas poikkeaa muista mukaan valituista maanpuolustuslehdistä siten, että se on ainoa puolustusvoimista riippumaton lehti. Muiden lehtien julkaisijana tai kustantajana on jokin sotilasalan ammattiliitto. Ruotuväen takana puolestaan on puolustusvoimien Pääesikunnan tiedotusosasto. (Suomen Sotilas 2009 sekä Puuperä, Jaakko, henkilökohtainen tiedonanto 19.11.2009.)

Ruotuväki erottuu muista lehdistä myös siten, että sen toimituskunta vaihtuu tasaisin väliajoin. Ruotuväkeä toimitetaan varusmiesvoimin, mikä takaa toimituskunnan säännöllisen vaihtuvuuden.

4.1 Verkkosivusto ja näköispainos

Kymmenestä lehdestä kuudella on oma verkkosivusto. Kaikista vertailun lehdistä löytyy jotain tietoa verkosta, esimerkiksi ammattiliiton sivujen kautta, mutta varsinainen lehden oma verkkosivusto on kuudella lehdellä. Ruotuväen lisäksi Reserviläisellä, Suomen Sotilaalla, Rauhanturvaajalla, Rannikon puolustajalla sekä Sotaveteraanilla on oma verkkosivusto, joissa on tarjolla lehden materiaalia (Reserviläinen 2009; Suomen Sotilas 2009; Rauhanturvaaja 2009; Rannikon puolustaja 2009 sekä Sotaveteraaniliitto 2009). Esimerkiksi Ruotuväen ”kilpailijalta” Varusmiehellä ei verkkosivustoa ole (Hofmann, Karoliina, henkilökohtainen tiedonanto 19.11.2009).

Näköislehti ei ole suosittu maanpuolustuslehtien keskuudessa. Näköislehdellä tarkoitetaan sähköisessä muodossa olevaa paperisen lehden näköispainosta, jota on mahdollista lukea verkossa. Tässäkin tutkimuksessa kysyttiin näköislehdestä ja vastausten perus-

teella voidaan todeta, että se koetaan hyväksi olla olemassa, mutta usein hankalaksi käyttää.

Ainoastaan kahdella vertailun maanpuolustuslehdellä on sekä verkkosivusto että sähköinen näköislehti. Ruotuväen lisäksi Sotaveteraani-lehdellä on verkkosivuston lisäksi näköislehti. Näköislehti antaa muun muassa mahdollisuuden lehtien sähköiseen arkistointiin. Näköislehden ja näköislehtiarkiston avulla on helppo päästä käsiksi lehtiin, vaikka fyysinen lehti ei olisikaan juuri sillä hetkellä saatavilla. (Sotaveteraaniliitto 2009 sekä Seppä, Markku, henkilökohtainen tiedonanto 19.11.2009.)

Myös Ammattisotilas tarjoaa sähköisen version paperilehdestään. Ammattisotilaslehden näköispainos löytyy sitä kustantavan Aliupseeriliiton (2009) verkkosivustolta. Myös Sotilasaikakauslehti on mahdollista lukea näköisversiona internetissä, mutta tämä on mahdollista ainoastaan Upseeriliiton jäsenille (Upseeriliitto 2009 sekä Lehti, Martti, henkilökohtainen tiedonanto 19.11.2009).

4.2 Ilmestymistiheys, koko ja painosmäärät

Lehdistä useimmin ilmestyy Ruotuväki. Ruotuväki ilmestyy 22 kertaa vuodessa. Ruotuväki voi ilmestymistiheytensä vuoksi olla kaikkein ajankohtaisin ja uutismaisin. Ruotuväen jälkeen useimmin ilmestyy Sotilasaikakauslehti, 12 kertaa vuodessa. Suhteessa sivunumeroiden määrä Sotilasaikakauslehteen on kuitenkin suurin piirtein sama. Jos Ruotuväki ilmestyisi kerran kuussa aikakauslehtikoossa, sen sivumäärä olisi neljä kertaa nykyinen eli 64 sivua. Tällöin sivumäärä kaksinkertaistuisi normaalista 16 sivusta 32:een, koska sivukoko pienentyisi noin puolella. Lisäksi lehti ilmestyisi kerran kuukaudessa nykyisen kahden viikon ilmestymisvälin sijaan ja kaksinkertaistaisi sivumäärän myös siten. Näin ollen 16 sivun Ruotuväestä tulisi 64-sivuinen lehti. Sotilasaikakauslehden sivumäärä tällä hetkellä on 62 sivua. Ruotuväki on maanpuolustuslehdistä kaikkein ohuin, mutta myös kaikkein ajankohtaisin, sillä se ilmestyy huomattavasti useammin kuin mikään muu maanpuolustuslehti. Juuri tiheän ilmestymisvälinsä vuoksi Ruotuväki on muiden maanpuolustuslehtien keskuudessa erityinen, sillä se pystyy tarjoamaan suhteellisen ajankohtaista aineistoa ja uutismateriaalia myös paperisessa lehdessä.

Yleisimmin maanpuolustuslehdet ilmestyvät kuusi kertaa vuodessa eli kahden kuukauden välein. Rauhanturvaaja, Suomen Sotilas, Sotaveteraani, Sotilaskoti sekä Varusmies ovat kuusi kertaa vuodessa ilmestyviä maanpuolustuslehtiä. Reserviläinen puolestaan ilmestyy kahdeksan, Rannikon puolustaja viisi ja Ammattisotilas neljä kertaa vuodessa.

Sivumäärät muissa maanpuolustuslehdissä paitsi Ruotuväessä vaihtelevat 30 sivusta 100 sivuun. Esimerkiksi Varusmies julkaisee kaksi kertaa vuodessa numeron, joka on painosmäärältään ja sivumäärältään isompi. Nämä kaksi numeroa jaetaan muun muassa kaikkiin lukioihin. (Varusmiesliitto 2009 sekä Vainio, Juuso, henkilökohtainen tiedonanto 19.11.2009.)

Viidesti vuodessa ilmestyvä Rannikon puolustaja on ainoa maanpuolustuslehti, jonka sivumäärä on lähes joka numerossa 100 tai enemmän (Masalin, Kai, henkilökohtainen tiedonanto 19.11.2009). Sen sivumäärä vaihtelee 96:sta 140:een. Suomen Sotilaassa sivuja on lähes saman verran. Lehden sivumäärä vaihtelee 88:sta 100:aan. Suomen sotilas tosin ilmestyy hieman suuremmassa koossa kuin Rannikon puolustaja, mutta ilmestymiskertoja sillä on yksi enemmän.

Maanpuolustuslehdet ovat tasaisesti eri kokoisia. Neljä (Varusmies, Ammattisotilas, Suomen Sotilas ja Rauhanturvaaja) kymmenestä maanpuolustuslehdessä ilmestyy A4-koossa, kolme (Ruotuväki, Reserviläinen ja Sotaveteraani) tabloid-koossa, kaksi (Sotilaskoti ja Rannikon puolustaja) B5-koossa ja yksi (Sotilasaikakauslehti) on kooltaan A4:n ja B5:n välistä.

4.3 Kohderyhmä

Ruotuväki on ennen kaikkea varusmiesten lehti. Sama kohderyhmä vertailun lehdistä on ainoastaan Varusmies-lehdellä. Rauhanturvaaja on rauhanturvaajien lehti, Reserviläinen puolestaan reserviläisten, Sotaveteraani sotaveteraanien ja niin edelleen. Muilla lehdillä on niin ikään oma, rajattu lukijaryhmänsä.

Ruotuväkeä tituleerataan varusmiesten lehdeksi, mutta varusmiehet eivät ole sen ainoa lukijaryhmä. Puolustusvoimilla ei ole omaa henkilöstölehteä, joten tämä tehtävä kuuluu

Ruotuväelle. Myös reservissä olevat eli maksavat tilaajat ovat osa Ruotuväen lukijakuntaa. Ruotuväki ei siis itse asiassa olekaan kapean lukijaryhmän lehti, vaan se kattaa käytännössä kaikki maanpuolustuksen kohderyhmät.

Koska meillä on ensisijaisena kohdehenkilönä se varusmies, niin me yritteään henkilökuntajututkin ja enemmän tilaajille ja yhteiskuntavaikuttajille suunnatut turvallisuuspoliittiset jutut, mitkä ei välttämättä varusmiehiä kiinnosta, kirjoittamaan niin, että varusmiehetkin ne ymmärtäisi. Se onnistuu tietenkin niin, koska meillä on varusmiestoimittajat. (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009.)

Ruotuväen lukijakuntaan kuuluvat siis varusmiehet, yksittäiset tilaajat (esimerkiksi reserviläiset tai maanpuolustusasioista kiinnostuneet) sekä puolustusvoimien henkilöstö. Näiden lisäksi osa Ruotuväen lukijoista saa lehtensä lahjatilauksena, joka muodostaa neljännen lukijaryhmän. Tällä jaottelulla merkittävimmiiksi kilpailijoiksi Ruotuväen kannalta muodostuvat Varusmies ja Reserviläinen. Varsinaista puolustusvoimien sisäistä asioista tiedottavaa lehteä ei Ruotuväen lisäksi ole.

Ruotuväki on kaikin puolin melko nykyaikainen. Se käsittelee laajasti ajankohtaisia aiheita jokaisesta puolustushaarasta, sillä on oma verkkosivusto sekä tarjolla verkossa myös näköislehti. Verkkosivuston sisältöä kehitetään, minkä seurauksena erilaiset multimediaominaisuudet, kuten videot, tulevat mahdollisesti täydentämään verkkosivuston sisältöä (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009).

5 JOUKKOVIESTINNÄN KEHITYS JA INTERNETIN KÄYTTÖ

Nykypäivänä median rajat ovat muuttuneet läpinäkyvämmiksi. Aikaisemmin oli selkeästi kolme eri osa-aluetta: paperilehti, radio ja televisio. Nykyään internet on mahdollistanut rajojen haalistumisen. Verkossa on sanomalehtien näköispainoksia, verkkojulkaisuja, nettiradioita ja erilaisia videopalveluja. Lisäksi muun muassa lehtien sivuilla on videoita, mikä sekoittaa televisiota ja lehtimailmaa keskenään. Esimerkiksi Yleisradion uutisia, sarjoja ynnä muita ohjelmia on mahdollisuus tarkastella internetpalvelun avulla. (Opetusministeriön Edu.fi-verkkopalvelu i.a.)

Tilastokeskus listasi internetin käyttötarkoitukset syksyllä 2009. Taulukon mukaan internetin käyttäjät kuluttavat internetiä enimmäkseen sähköpostin lähettämiseen ja toiseksi eniten laskujen maksuun ja pankkipalveluiden käyttöön. Verkkolehtien lukeminen sen sijaan löytyy listan sijalta neljä. 77 prosenttia internetin käyttäjistä lukee verkkolehtiä. Nettiradion kulutus ja internettelevision katselu sen sijaan on verkkolehtien lukemista huomattavasti harvemman harrastus. Hieman alle puolet kuluttaa internetissä vieraillessaan perinteisiä sähköisiä viestimiä internetmuodossa. Vain 12 prosenttia internetin käyttäjistä tilaa vakituisesti jotain verkkojulkaisua tai uutispalvelua. (Tilastokeskus 2009.) Keväällä 2008 tehdyn tilaston mukaan myös silloin sähköpostin lähettäminen oli yleisin internetin käyttötarkoitus. Verkkolehtien lukeminen oli niin ikään keväällä 2008 sijalla neljä, mutta silloin ”vain” 69 prosenttia internetin käyttäjistä luki verkkolehtiä. Muutosta vuoteen 2009 oli siis 8 prosenttiyksikköä (TAULUKKO 1). Luvuista voi päätellä, että verkkolehtien suosio on kasvanut ja että ihmiset ovat tottuneet verkon käyttöön ja tiedonhankintaan internetistä. Vakituinen tilaaminen oli kuitenkin hieman laskeutunut. Vuonna 2008 14 prosenttia tilasi vakituisesti jotain verkkojulkaisua tai uutispalvelua, kun vuonna 2009 luku oli 12 prosenttia. Internetradion tai -television kuunteleminen tai katseleminen sen sijaan oli kevästä 2008 noussut 40 prosentista 47 prosenttiin. Tilastokeskuksen raporttien mukaan median käyttö verkossa on siis hieman lisääntynyt ja verkon merkitys päivittäisessä uutisoinnissa on tullut tärkeämmäksi. (Tilastokeskus 2008.)

TAULUKKO 1. Internetin käyttötarkoitukset

Käyttötarkoitus	vuonna 2008	vuonna 2009	Muutos %
Sähköpostien lähettäminen tai vastaanotto	90 %*	91 %	1 %
Pankkiasiat	87 %	87 %	0 %
Verkkolehtien lukeminen	69 %	77 %	8 %
Internetradion kuuntelu tai internettelevision katselu	40 %	47 %	7 %
Jonkin verkkojulkaisun tai uutispalvelun vakituinen tilaaminen	14 %	12 %	-2 %
Viestien kirjoittaminen keskustelupalstoille tai uutisryhmiin	30 %	13 %	-17 %
Blogien lukeminen	38 %	41 %	3 %
Oman blogien luominen tai ylläpito	5 %	5 %	0 %

* prosenttia internetin käyttäjistä

Lähde: Tilastokeskus: Internetin käyttötarkoitukset 2008 ja 2009

HS.fi-verkkosivuston uutispäällikkö Tomi Tyysteri kertoi verkkojulkaisu Tutkan haastattelussa vuonna 2007, että aikaisemmin televisio ja radio olivat etulyöntiasemassa uutisten välittämisessä. Nykypäivänä verkko on tullut mukaan uutiskilpailuun sen nopeutensa kanssa. Vaikka verkko on nopea ja ajan hermoilla, kertoo Tyysteri Tutkan haastattelussa, että paperilehti on edelleen Helsingin Sanomien päätuote. Verkossa kerrotaan asiat napakasti ja pintapuolisesti, kun taas lehteen kirjoitetaan enemmän taustaa ja henkilökohtaisiin kokemuksiin perustuvia juttuja. (Rahkola, Niina 2007.)

HS.fi-verkkosivuston uutispäällikkö kertoi verkkojulkaisu Tutkan haastattelussa verkon olevan nopea väline. Verkossa kerrotaan asioista nopeasti ja lyhyemmin ja taustat kirjoitetaan lehteen. Ruotuväen lukijatutkimus 2010 -tutkimushaastattelussa Ruotuväeltä toivottiin juuri päinvastaista. Haastattelussa kävi ilmi, että verkkoon voisi sen rajattomuuden vuoksi laittaa jutuista pidemmät versiot ja lisämateriaalia, kuten videota. Haastateltavien mielestä lehteen mahtuisi näin ollen enemmän asioita. Lehden ja verkon pitäisi kuitenkin toimia yhteistyössä niin, että lehdessä puffattaisiin verkkosivustoa.

Levikintarkastus Oy:n tilaaman ja TNS Gallupin toteuttaman KMT Lukija 2009 -tutkimuksen mukaan paperilehtiä luettiin taantumavuonna 2009 aikaisempaa enemmän. Maaliskuussa 2010 julkaistun tiedotteen mukaan yksittäisten sanomalehtien lukijamäärät pysyivät suurin piirtein samoina. Myös syksyllä 2009 julkaistun tiedotteen mukaan painettujen lehtien lukijamäärät olivat nousussa. Lisäksi lehtien liitteitä luetaan lähes saman verran kuin itse päälehteä. Iltapäivälehtien verkkosivustot tavoittavat paljon ihmisiä, mutta myös niiden paperilehdet ovat luettuja. Sekä Iltalehden että Iltasanomien paperilehdet nostivat taantumassa lukijamääriään. Verkko toimii nykyään vahvasti paperiversion rinnalla, mutta ainakaan Kansallisen mediatutkimuksen mukaan sähköiset lehdet eivät olisi syrjäyttämässä perinteistä paperilehteä. (Kansallinen mediatutkimus 2010.)

Varusmiehet toivovat verkkosivustolta pidempiä artikkeleja, mutta esimerkiksi Diakonia-ammattikorkeakoulun verkkojournalismin kursseilla medianomiopiskelijoita opetetaan käyttämään teksteissään lyhyitä lauseita ja kappaleita sekä kokonaisuudessaan kirjoittamaan lyhyitä tekstejä. Diakonia-ammattikorkeakoulun verkkojournalismin lehtori Pär Landor on kuitenkin sitä mieltä, ettei Ruotuväkeä ehkä voi rinnastaa päivittäisjournalismiin sen erilaisen lukijakunnan vuoksi. Tällöin myös pidempi kirjoitustyyli Ruotuväen verkkosivustolla toimii, koska lukijat ovat kiinnostuneita aiheesta ja haluavat lukea siitä.

Nyt pitää miettiä, kun puhutaan Ruotuväestä, jonka lukijakunta on specifimpää, niin he ehkä muutenkin lukisivat pidempää tekstiä. Jos nyt miettään, että sä lähdet verkkoon hakemaan jotakin, josta sä nimenomaan olet kiinnostunut, niin sä luet kuitenkin vaikka siellä olis millanen PDF-kasa. Sehän on totuus. Mutta en mä rinnastais Ruotuväkeä välttämättä päivittäisjournalismiin. Mutta kärjen täytyy toimia ja tekstin stilistiikan, sit se toimii. (Landor, Pär, henkilökohtainen tiedonanto, 1.4.2010.)

Haastatteluissa varsinkin varusmiehet nostivat esille mallin, jolla esimerkiksi Iltalehti.fi, Iltasanomat.fi sekä HS.fi tarjoilevat tuotantoaan. Edellä mainituilla verkkosivustoilla jutuista annetaan maistiaisiasia etusivulla ja klikkaamalla pääsee pidempään juttuun. Tällaista toivottiin myös Ruotuväeltä. Nykyisistä verkkomedioista voidaan päätellä, että tällainen formaatti toimii laajasti journalistista aineistoa sisältävillä verkkosivustoilla, koska formaatti on käytössä lukuisilla eri sivustoilla omalla tavallaan. Nykyisellään Ruotuväki on hieman tämän kaltainen, mutta tällä hetkellä jutuista annettavat maistia-

set ovat turhan pitkiä. Jos etusivulla olisi jutusta lause tai kaksi, etusivulle mahtuisi myös enemmän kuvia ja enemmän niin sanottuja puffeja lehden jutuista.

Ruotuväen lukijatutkimukseen vastanneiden mielestä esimerkiksi videot olisivat tervetullutta sisältöä Ruotuväen verkkosivustolle. Mielipidettä tukee myös muun ympäröivän verkkojournalismin kehitys. Esimerkiksi iltapäivälehtien, radioiden ja sanomalehtien verkkosivustoilla nettivideot ovat jo yhtenä osana verkkosivuston sisältöä. Suurista sanomalehdistä muun muassa Helsingin Sanomilla ja Turun Sanomilla on verkkosivustoillaan uutisvideoita. Verkon videopalvelut, kuten YouTube, on varusmiesten vastausten perusteella vaikuttanut myös siihen, ettei nettivideoilta vaadita liikoja.

Keskustelupalstaa pidettiin ihan hyvänä ideana, mutta keskusteluun osallistumista epätodennäköisenä. Monilla lehdillä, esimerkiksi Helsingin Sanomilla, Aamulehdellä, Turun Sanomilla ja Iltalehdellä, on omat keskustelupalstansa. Näiden lehtien keskustelupalstoilla aiheita ei kuitenkaan ole millään tavalla rajattu, vaan keskustelua käydään kaikenlaisista asioista. Ruotuväen verkkosivustolla keskustelupalsta rajoittuisi todennäköisesti puolustusvoimiin liittyviin asioihin, joten keskustelupalstalla ei ehkä olisi niin suurta käyttöä. Tutkimushaastattelujen yhteydessä kävi usein ilmi, että maanpuolustukseen liittyvät asiat ja mielipiteet ovat hyvin henkilökohtaisia ja arkoja käsiteltäväksi julkisesti. Toisaalta uskottiin, että monilla olisi liiankin kärkeästä sanottavaa puolustusvoimista.

Kansallisen Mediatutkimuksen listauksessa luetuimmat kärkimediat Suomessa ovat Helsingin Sanomat, Aamulehti, Turun Sanomat, Kaleva ja Keski-suomalainen järjestyksessään luetuimmasta. Lisäksi muista sanomalehdistä erittäin luettuja olivat Iltasanomat, Iltalehti, Maaseudun Tulevaisuus ja Kauppalehti. Nämä ovat sellaisia lehtiä, joita voi jollain tavalla peilata myös Ruotuväkeen. Kyseessä on sanomalehtiä, joista osa ilmestyy Ruotuväen kanssa samankokoisena ja ovat sisällöltään uutismaisia. Kaikissa edellä mainituissa lehdissä verkko on vahvana osana kokonaisuutta ja lähes jokaiselta sivustolta löytyy myös keskustelupalsta. Ainoastaan Maaseudun Tulevaisuus -lehden verkkosivustolta ei keskustelupalstaa löydy. Nettivideoita sen sijaan löytyi jokaisen lehden verkkosivustolta. Bloggeja löytyi niin ikään jokaisesta lukuun ottamatta Keski-suomalaisen verkkosivustoa. Näköislehti on myös suosittu. Ainoastaan Kauppalehden verkkosivustolta näköispainosta päivän lehdestä ei löydy. Näköislehdet, blogit, videot ja

keskustelupalstat ovat tänä päivänä keskeistä sisältöä sanomalehtimaailmassa. Myös Ruotuväki on hypännyt samaan kelkkaan, sillä Ruotuväeltäkin löytyvät jo verkkosivusto, blogi sekä näköislehti. Keskustelupalstat ja videot eivät vielä ole Ruotuväen verkkosivuston vakituista sisältöä, mutta tulevaisuudessa mahdollisesti. Täytyy kuitenkin huomioida, että Ruotuväellä on pienemmät resurssit ja toimitus verrattuna isoihin mediataloihin. Ruotuväen päätoimittajan mukaan Ruotuväellä on tarvittavat välineet netti-videoiden tuottamiseen (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 19.2.2010).

6 HAASTATTELUTUTKIMUS TEORIASSA JA KÄYTÄNNÖSSÄ

Opinnäytetyön aihevalinta lähti Ruotuväki-lehden lukijatutkimuksen tarpeesta. Ruotuväki suunnitteli keväällä 2010 niin lehensä kuin verkkosivustonsa puolesta uudistamista ja halusi lukijatutkimuksella selvittää, millaista lehteä heidän lukijansa haluaisivat lukea.

Lehden aiemmat lukijatutkimukset on toteutettu lomakekyselynä tai lomakekyselynä ja haastattelututkimuksena, mutta tähän lukijatutkimukseen valittiin tutkimusmenetelmiksi teemahaastattelu ja ryhmähaastattelu. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä valittiin kvantitatiivisen sijaan, koska haastattelutilanteesta haluttiin rakentaa mahdollisimman keskustelunomainen, jotta esille nousisi erilaisia asioita kuin lomakekyselyyn vastaamalla. Haastattelutilanteessa ihmiset saattaisivat myös olla avoimempia ja välttyisimme kenties sellaisilta ongelmilta, joita lomaketutkimuksen kanssa saattaisi syntyä: voisimme saada vastauksena paljon tyhjiä kohtia tai täysin keksittyjä vastauksia.

Tutkimusryhmiksi valittiin varusmiehet ja puolustusvoimien henkilöstö, jotka ovat lehden kaksi suurinta lukijaryhmää. Tutkimusryhmät valittiin yhdessä Ruotuväen päätoimittaja Mikko Ilkon kanssa. Varusmiehistä päätettiin ottaa suurempi otanta, koska he ovat paitsi Ruotuväen ensisijainen myös suurin lukijaryhmä. Vaikka puolustusvoimien henkilöstökin on suuri lukijaryhmä, on Ruotuväki kuitenkin ensisijaisesti nimenomaan varusmiesten uutislehti eikä puolustusvoimien henkilöstön henkilöstölehti. Aiemmissa Ruotuväen lukijatutkimuksissa (Tiilikainen 1996 ja 1999 sekä Raunio 2004) on varusmiesten ja puolustusvoimien henkilöstön lisäksi haastateltu myös lehden tilanneita henkilöitä, mutta tilaajat ja lahjatilauksen saavat jätettiin tässä tutkimuksessa pois haastateltavista, koska he ovat verrattain pieni ryhmä. Kaikissa tutkimushaastatteluissa käytettiin materiaalina samaa Ruotuväki-lehden numeroa (Ruotuväki 16/09). Näin varmistuimme siitä, että tulokset ovat keskenään vertailukelpoisia ja kaikissa haastatteluissa puhuttiin samoista artikkeleista ja samoista valokuvista.

Ruotuväen päätoimittaja Mikko Ilkko piti tilaajien ryhmää myös vaikeana tutkia, koska siihen kuuluu niin monenlaisia henkilöitä. Tilajien ryhmään kuuluu paljon myös lahjatilauksen saavia henkilöitä, yhteiskunnallisia vaikuttajia, ja heistä on vaikeaa tietää,

kuinka paljon he lehteä lukevat. Tämän tutkimuksen puitteissa ei nähty järkeväksi selvittää lehden tilanneiden ja lahjatilauksen saavien henkilöiden mielipiteitä, vaikkakin heidän määränsä on Ilkon mukaan tällä hetkellä nousussa. Ilkon mukaan osoitteellisten tilaajien mielipiteiden tutkiminen vaatinee erillisen tutkimuksen. Tämän vuoksi Ruotuväen lukijatutkimus 2010 keskittyy ainoastaan kahteen lukijaryhmään, varusmiehiin ja puolustusvoimien henkilöstöön. (Ilkko, Mikko, henkilökohtainen tiedonanto 3.11.2009.)

Varusmiesten haastattelut päätettiin toteuttaa ryhmähaastatteluina siten, että haastattelu-ryhmässä olisi kuusi varusmiestä, joista kolme olisi varusmiesjohtajia. Tähän päädyttiin siksi, että ryhmässä nousisi esille erilaisia mielipiteitä ja mahdollisesti keskustelua varusmiesten kesken. Ryhmässä olisi myös erilaisen koulutuksen saaneita varusmiehiä, ja toiset heistä olisivat palvelleet armeijassa jo pidempään. Toisaalta pidimme tätä hyvänä ratkaisuna myös siksi, että ryhmä olisi helpommin hallittavissa, kun se koostuisi erilaisista varusmiehistä. Ajattelimme, että jos ryhmässä olisi myös varusmiesjohtajia, he pitäisivät miehistön jäsenet asiallisina ja toisaalta varusmiesjohtajat haluaisivat mitä luultavammin näyttää hyvää esimerkkiä miehistölle, jolloin keskustelu pysyisi aiheessa.

Puolustusvoimien henkilökunnan haastattelut päätettiin toteuttaa henkilökohtaisina haastatteluina. Henkilökuntaa ei katsottu järkeväksi haastatella heitä ryhmässä, koska silloin kaikki eivät ehkä sanoisi ajatuksiaan ääneen. Toisaalta henkilökuntaa ei ollut järkevää koota työajalla ryhmähaastatteluun, koska se olisi vienyt monelta henkilöltä työaikaa ja lisäksi ryhmähaastattelut ovat kestoiltaan yksilöhaastatteluja pidempiä, jolloin henkilökunnan työaikaa olisi kulunut haastatteluihin enemmän. Henkilökunta valittiin haastatteluun siten, että se edustaisi mahdollisimman tasapuolisesti niin siviilityöntekijöitä kuin sotilashenkilöstöäkin. Ruotuväestä lähetettiin kolmeen varuskuntaan (Pansio, Santahamina ja Lapin lennosto) käsky, jonka ohjeiden mukaan kunkin varuskunnan yhteyshenkilöt valitsivat varuskunnasta tutkimukseen osallistuneet henkilöstön jäsenet. Näin varmistuttiin siitä, että haastatellut henkilökunnan jäsenet todella vastaisivat tasapuolisesti kaikkia haluttuja ryhmiä. Puolustusvoimien henkilökunnan vastaajien haluttiin edustavan upseereita, aliupseereita ja siviilityöntekijöitä.

Varusmiehiä puolestaan oli mielekästä haastatella ryhmissä, koska näin saatiin haastateltua monta varusmiestä pienessä ajassa. Varusmiesten yksilöhaastattelut olisivat vie-neet kohtuuttoman paljon aikaa.

6.1 Haastattelututkimus teoriassa

Haastattelu on aina vuorovaikutustilanne, jossa haastattelijan ja haastateltavan välille syntyvä suhde määrittää sen, kuinka paljon haastateltava haluaa haastattelijalle kertoa. Myös tutkimuksen tiimoilta toteutetut teemahaastattelut ovat vuorovaikutustilanteita, joissa haastattelijan ja haastateltavan välille täytyy syntyä luottamuksellinen suhde niin, että haastateltava haluaa kertoa haastateltavalle mielipiteistään ja käyttäytymisestään (Hirsjärvi & Hurme 2004, 48). Tämän vuoksi ennen tutkimushaastatteluiden tekoa tutustuttiin haastattelututkimusta koskevaan teoriaan. Myös lehtori Samuel Raunio sekä Ruotuväen päätoimittaja Mikko Ilkko olivat apuna, kun haastattelun toteutusta ja haastattelukysymyksiä mietittiin.

Ryhmähaastattelu poikkeaa huomattavasti toimittajan journalistisesta haastattelusta. Ryhmähaastattelussa tavoitteena on saada ryhmä keskustelemaan keskenään siten, että haastateltava vain helpottaa keskustelun syntymistä eikä niinkään johda sitä (Hirsjärvi & Hurme 2004, 61). Silti tilannetta täytyy pystyä kontrolloimaan niin, että kaikki sovitut teemat tulevat käsitellyiksi ja että kaikkien ryhmien kanssa käsitellään samat asiat, jotta tutkimustuloksia voitaisiin vertailla.

Ryhmähaastattelu sopi varusmiehille erityisen hyvin, koska ryhmähaastattelua käyttäen saatiin haastateltua nopeasti ja samanaikaisesti monta vastaajaa. Jos varusmiehet olisi haastateltu yksittäin, aikaa olisi kulunut huomattavan paljon tai otanta olisi jäänyt pieneksi. Tutkimuksen kannalta oli olennaista, että varusmiehiä olisi henkilökuntaa enemmän haastateltavina, sillä heidän osuutensa lehden lukijoistakin on huomattavan suuri.

Ryhmähaastattelutilanteessakin voi syntyä monenlaisia ongelmia, esimerkiksi kaikki haastateltavat eivät välttämättä saavu paikalle. Tällaiset tilanteet kuitenkin korjautuivat varuskunnissa jouhevasti ja estyneiden henkilöiden tilalle saatiin uudet haastateltavat. Ongelmia ryhmähaastattelussa voi tuottaa myös se, että yksi tai kaksi haastateltavaa dominoi selvästi tilannetta (Hirsjärvi & Hurme 2004, 63). Tämä näkyi kaikissa ryhmähaastatteluissamme: aina joukossa oli kaksi tai kolme varusmiestä, jotka puhuivat huomattavasti muita enemmän. Vastaavasti jokaisessa ryhmässä oli ainakin yksi varusmies, joka oli suurimman ajan keskustelusta puhumatta sanaakaan. Tällaisista ongelmatilanteista ja niiden ratkomisesta kerromme tarkemmin luvussa 5.3.

Ryhmähaastatteluja on paljon erilaisia ja niistä paljon käytetty muoto on täsmäryhmähaastattelu, jota tämänkin tutkimuksen tekemisessä käytettiin. Täsmäryhmähaastattelulle tyypillistä on, että ryhmä koostuu alan asiantuntijoista tai muutoin henkilöistä, joiden mielipiteillä on vaikutusta tarkasteltavaan aiheeseen. Täsmäryhmähaastattelua käytetään haastattelumuotona tavallisimmin silloin, kun halutaan kehitellä uusia ideoita tai tietää kuluttajien tarpeista ja mieltymyksistä. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 62.)

Täsmäryhmähaastatteluja voidaan tyypittää niiden teemojen mukaisesti. Näistä tavallisin ryhmäkeskustelun tyyppi on arvioiva/kuvaileva täsmäryhmähaastattelu, jossa osallistujia pyydetään kertomaan tuntemuksiaan esimerkiksi jostakin tuotteesta (Hirsjärvi & Hurme 2004, 62), niin kuin me lukijatutkimuksessamme teimme.

6.2 Haastattelututkimus käytännössä

Tutkimukseen haastateltiin kahtatoista varusmiestä kolmessa eri varuskunnassa, joten näin ollen tutkimuskysymyksiin vastanneista 36 vastaajaa on varusmiehiä ja 12 puolustusvoimien henkilökunnan jäseniä, neljä jokaisesta kolmesta varuskunnasta. Tutkimustulosten saamiseksi hyödynnettiin vain 11 henkilöstövastaajan vastauksia, koska yksi haastattelu tuhoutui. Varuskunnat, joissa haastattelut tehtiin, valikoituivat paitsi maantieteellisesti edustamaan niin Etelä-, Länsi- kuin Pohjois-Suomea. Lisäksi varuskunnat edustivat eri puolustushaaroja siten, että Santahaminassa Helsingissä haastatelimme maavoimien, Pansiossa Turussa merivoimien ja Lapin lennostossa Rovaniemellä ilma-voimien edustajia. Ensimmäiset haastattelut tehtiin Saaristomeren Meripuolustusalueella, Pansiossa, tiistaina 6. lokakuuta 2009. Kaartin Jääkärirykmentissä, Santahaminassa, haastattelut tehtiin torstaina 15. lokakuuta 2009 ja Lapin lennostossa haastateltiin tiistaina 3. marraskuuta varusmiehet ja keskiviikkona 4. marraskuuta henkilöstön jäsenet.

Haastattelut tallennettiin videokameralla, jotta välttyttäisiin siltä ongelmalta, että haastatteluja litteroidessa ei tiedetä, kuka haastateltavista on milloinkin äänessä (Hirsjärvi & Hurme 2004, 63). Videokuvaa käyttämällä oli mahdollista tarkastella myös nonverbaalista viestintää. Esimerkiksi tilanteet, joissa joku varusmies hyväksyvästi nyökyttelee olevansa samaa mieltä puhujan kanssa tai vaihtoehtoisesti ilmeellään osoittaa olevansa täysin vastakkaista mieltä puhujan kanssa, oli havaittavissa videoilta. Tällaista nonver-

baalista viestintää olisi ilman videokuvaa ollut mahdotonta muutoin merkitä haastattelun yhteydessä ja se olisi litteroidessa saattanut helposti unohtua. Varuskunnissa tehdyt ryhmähaastattelut tallennettiin lisäksi MP3-tallentimella, jotta haastattelut olisivat tallessa, vaikka videokameran nauha vahingoittuisi tai videointi jostain syystä epäonnistuisi.

Puolustusvoimien henkilökunnan henkilökohtaiset haastattelut tallennettiin ainoastaan MP3-tallenninta käyttäen, sillä videokameran käyttäminen yksilöhaastattelutilanteessa olisi ollut turhaa ja se olisi saanut haastateltavan vain jännittämään haastattelutilannetta. Ryhmähaastattelutilanteessa jännitystä esiintyi myös hieman, mutta koska tilanne oli koko ryhmälle samanlainen, ryhmä tuki toisiaan ja unohti nopeasti kameran kuvaamisen. Kuvauskalustoa pystyttäessämme keskustelimme samanaikaisesti varusmiesten kanssa ja purimme sillä keinoin kuvauksesta mahdollisesti aiheutuvaa jännitystä. Itse haastattelutilanteessa emme kiinnittäneet kameraan huomiota.

Henkilöstön haastattelut olivat paljon intiimimpiä, koska olimme huoneessa kahden haastateltavan kanssa. Heistä jo MP3-tallentimen käyttäminen tuntui joidenkin haastateltavien mielestä olevan epämiellyttävää tai jännittävää, mutta heille selvennettiin, että tallennetta käytetään vain lukijatutkimukseen, eikä kukaan ulkopuolinen haastattelijan ja haastateltavan lisäksi tule kuulemaan tallennetta.

Henkilökunnan yksilöhaastattelut sujuivat vaivattomasti ja paljon ryhmähaastatteluja nopeammin, mihin olimme varautuneetkin etukäteen tiukemmalla aikataululla. Ryhmähaastatteluissa ainoa ongelma oli se, etteivät kaikki haastateltavat osallistuneet keskusteluun yhtä aktiivisesti. Haastattelujen edetessä huomasimme, että usein keskustelua johti muutama varusmies ja jokaisessa ryhmässä oli yksi tai kaksi varusmiestä, jotka eivät osallistuneet keskusteluun juuri ollenkaan. Vaikein tilanne syntyi silloin, kun koko ryhmä tuntui olevan haluton keskustelemaan aiheesta. Näihin tilanteisiin emme osanneet varautua ennen ensimmäistä varuskuntahaastattelua, mutta sen jälkeen huomasimme, että sama ongelma toistui lähes kaikkien ryhmien kohdalla. Ensimmäisen ryhmähaastattelun jälkeen osasimme muissa varuskunnissa jo varautua siihen, että näin saattaa käydä. Vaikeinta oli kuitenkin rohkaista ryhmää keskustelemaan johdattelematta heidän vastauksiaan. Tällaisissa tilanteissa palasimme vastaamatta jätettyihin kysymyksiin

myöhemmin uudelleen ja koetimme kysyä niitä eri tavalla. Huomasimme tämän tekniikan usein myös toimivan.

Ajan säästämiseksi tutkijat haastattelivat yhtä aikaa siten, että samaan aikaan oli käynnissä kaksi ryhmähaastattelua tai kaksi henkilöstön haastattelua. Näin ollen haastatteloita oli siis koko ajan vain yksi, toisin kuin testihaastattelussa, jossa molemmat tutkijat olivat haastattelemassa varusmiehiä. Kaikille vastaajille luvattiin anonymiteetti, joten haastatteluita litteroidessa vastaajat koodattiin. Erottelimme varusmiehet ja henkilöstön kirjaimilla V (varusmiehet) ja H (henkilöstö). Varusmiehiä oli haastateltu jo testihaastattelussa, jolloin testihaastatellut varusmiehet koodattiin koodein V1—V6. Tästä johdettua varsinaiseen tutkimukseen osallistuvien varusmiesten vastaukset alkavat vasta koodista V7. Tutkimuksessa oli yhteensä kuusi kuuden hengen vastaajaryhmää, joten varusmiesten suurin koodi on V42. Puolustusvoimien henkilöstö koodattiin samalla tavalla, mutta koska henkilöstön edustajien kanssa ei tehty yhtään testihaastattelua, alkoivat heidän koodinsa H1:stä ja päättyivät H12:een.

7 HAASTATTELUKYSYMYKSET JA NIIDEN ERITTELY

Koska tätä tutkimusta ja ryhmähaastatteluja oli tekemässä kaksi tutkijaa, oli haastattelu-teemojen ja kysymysrunkojen hahmotteleminen ennalta tärkeää, jotta molemmat haastattelijat käsittelevät varusmiesryhmien kanssa samoja asioita. Kysymysrunko (LIITE 2) suunniteltiin valmiiksi lehtori Samuel Raunion ja Ruotuväen päätoimittaja Mikko Ilkon avustuksella.

Laajimmiksi teemoiksi haastatteluissamme nousivat Ruotuväki-lehti sekä sen verkkosivusto. Näiden kahden teeman alle hahmoteltiin pienempiä kokonaisuuksia ja niiden alle selkeitä kysymyksiä. Kysymyksiä muotoillessa oli tärkeää huomioida, etteivät kysymykset olisi liian johdattelevia tai ettei niihin voisi vastata vain yhdellä sanalla: kyllä tai ei. Kysymysten tarkoituksena oli herättää keskustelua ja olla sellaisia, että ne herättäisivät eriäviä mielipiteitä.

Kun kysymysrunko oli valmis, testasimme sitä testiryhmällä Ruotuväen tiloissa. Testiryhmään kuului kuusi varusmiestä, kuten niihinkin ryhmiin, joita varuskunnissa haastattelimme. Testihaastattelun tarkoituksena oli paitsi testata kysymysrunkon toimivuutta, myös testata taitojamme ja kykyämme haastatella ryhmää. Tämän lisäksi halusimme varmistua siitä, että täsmäryhmähaastatteluille varattu tunnin aika riittäisi kysymysten esittämiseen ja jättäisi silti riittävästi tilaa keskustelulle.

Testihaastattelun jälkeen huomasimme, että osa kysymyksistä oli toistoa, osa huonosti muotoiltuja ja osa turhia. Karsimme nämä kysymykset pois ja lisäsimme muutamia kysymyksiä, koska keskustelussa nousi esille sellaisia asioita, joita emme olleet tulleet ajatelleeksi kysymysrunkoa kirjoitettaessa. Harjoitushaastattelussa huomasimme myös, että haastattelulle varattu tunnin aika ei millään riittäisi kaikkien kysymysten käsitteilyyn. Senkin vuoksi oli syytä karsia kysymyksiä.

7.1 Kysymysten suunnittelu

Lukijatutkimuksilla halutaan yleensä selvittää lukijoiden mielipiteitä lehdestä ja sitä, miten he lehteä lukevat ja kuinka paljon aikaa he lehden lukemiseen käyttävät. Tämän lukijatutkimuksen ensisijainen tavoite on antaa Ruotuväelle uudistuksen kynnyksellä konkreettista tietoa siitä, millaista lehteä lukijat haluaisivat lukea ja mihin suuntaan lehteä voisi lukijoiden mielestä kehittää. Lukijatutkimuksen tarkoituksena on myös kartoittaa sitä, mitä mieltä lukijat olisivat Ruotuväen koon muuttamisesta aikakauslehtikokoon ja lehden tyylin muuttumisesta mahdollisesti aikakauslehtimäisemmäksi. Pidemmät artikkelit ja reportaasit ovat aikakauslehdille tyypillisiä, varsinaiset uutiset puolestaan ovat toissijaista sisältöä. Myös ilmestymistiheys sekä lehden fyysinen koko eroavat uutislehdestä. Aikakauslehti ilmestyy tyypillisesti kerran tai kaksi kuussa ja on kooltaan yleensä noin puolet tabloidin koosta. Ruotuväkeä painetaan tällä hetkellä tabloid-koossa ja se ilmestyy 22 kertaa vuodessa.

Koska tutkimuksella haluttiin lukutottumusten sijaan kartoittaa lukijoiden asenteita lehteä ja sen muutoksia kohtaan, myös kysymykset piti suunnitella niin, että saisimme haasteltavilta kattavia pohdintoja ohjaamatta heidän vastauksiaan suuntaan tai toiseen. Haastattelut päätettiin aloittaa sellaisilla kysymyksillä, jotka kartoittavat lukijoiden tapaa lukea lehteä ja heidän lukemiseen kuluttamaansa aikaa. Millaisia artikkeleja lukijat toivoisivat lehdessä näkevänsä ja millaisia artikkeleja he mieluiten lukevat? Näitä selvitettiin kysymällä heiltä heidän suosikki- ja inhokkiosioitaan lehdestä.

7.2 Lehden sisältöä käsittelevät kysymykset

Kysymysrunгон ensimmäisillä kysymyksillä halusimme kartoittaa lukijan suhdetta Ruotuväkeen ja sitä, kuinka tuttu lehti heille on. Tutkimuksessa huomattiin, että henkilökunnalle lehti on tullut osaksi rutiineja eivätkä he muista, kuinka kauan ovat lehteä lukeneet: heille Ruotuväki on ollut aina olemassa ja tyypillinen vastaus olikin, että he ovat lukeneet lehteä niin kauan, kuin se on ilmestynyt. Varusmiehet puolestaan tyypillisesti muistivat ensikosketuksensa Ruotuväkeen ja jopa sen, kuinka monta lehteä ovat yhteensä lukeneet. Pitkään palveluksessa olleille varusmiehille Ruotuväestä oli tullut arkirutiini, johon ei kiinnitetty enää niin paljon huomiota.

Kysymykset 4–5 auttoivat puolestaan kartoittamaan sitä, millaiset jutut Ruotuväessä ovat olleet onnistuneita ja miksi jotkut artikkelit vaikuttavat toisia kiinnostavammilta. Näillä kysymyksillä halusimme selvittää sitä, nousevatko jonkun tyyppiset jutut suosiossa toisten yläpuolelle.

Kysymyksillä 6–8 haluttiin selvittää, lukevatko lukijat kaikkia osioita tasapuolisesti vai luetaanko Ruotuväkeä samalla tavoin kuin isoa sanomalehteä, eli osittain. Ruotuväessä on sanomalehdelle tyyppillisesti eri osioita, joille erilaiset uutiset ja artikkelit sijoittuvat. Sanomalehdestä on helppo sivuuttaa eri osioita oman mieltymyksen mukaan, mutta tutkimuksessa kävi ilmi, etteivät useimmat lukijat olleet kiinnittäneet eri osioihin huomiota eivätkä he tienneet, että Ruotuväessä on erilaisia osioita. Tämä on hyvä huomio lehden sisältöä analysoitaessa ja suunniteltaessa: ovatko lehden eri osioiden artikkelit niin samankaltaisia, ettei osiolta toiselle siirtymistä huomaa? Tai ovatko osiot toisaalta tarpeellisia, jos lukijat eivät niitä tiedosta?

Kysymyksillä 9–10 haluttiin selvittää, kaipaavatko lukijat Ruotuväeltä uutisia tai ovatko he kiinnittäneet huomiota siihen, että lehdessä toistuisivat tietyn tyyppiset jutut. Kysymys 9 osoittautui hankalaksi, sillä haastateltavat ymmärsivät sen keskenään eri tavoin, joskin saimme silti arvokasta tietoa siitä, esiintyykö jokin aihe tai esimerkiksi haastateltava lehdissä lukijoiden mielestä turhan usein.

Kysymysrunгон kysymykset 11–13 ohjasivat haastateltavien ajatuksia jo siihen suuntaan, että Ruotuväki voisi ehkä olla erilainen kuin mitä se nyt on tai millainen se on hänen mielestään aina ollut. Tosin nämä kysymykset olivat vielä sen verran abstraktilla tasolla, että haastateltavat kokivat varsinkin kysymykseen numero 13 vastaamisen vaikeaksi – sellaista ei ollut tullut ajateltua. Kysymyksellä 12 saatiin paljon hyviä juttuideoita. Haastateltavilla oli mielessään paljonkin erilaisia artikkeleja ja juttusarjoja, mitä he toivoivat Ruotuväen julkaisevan. Näitä ideoita Ruotuväki voi hyödyntää käytännön tasolla lehtiä ja artikkeleja suunnitellessaan.

Kysymyksillä 14–15 halusimme saada haastateltavilta näkemystä siitä, pitävätkö he lehteä Puolustusvoimien uutislehtenä ja kiinnostavatko heitä puolustusvoimia koskevat uutiset. Koimme erityisesti kysymyksen numero 15 tärkeäksi, sillä halusimme tietää, voisiko vastaajien mielestä Ruotuväessä kritisoida puolustusvoimia ja millaista kritiikin

tulisi olla. Tämän kysymyksen vastaukset kertoisivat siitä, miten eri lukijaryhmät suhtautuvat Ruotuväkeen ja puolustusvoimin sekä näiden kahden väliseen suhteeseen.

Kysymyksellä numero 16 kiinnitti haastateltavien huomion siihen, millä perustein he poimivat lukemansa jutut lehdestä. Näihin asioihin Ruotuväessä kannattaa kiinnittää enemmän huomiota lehteä tehdessä ja esimerkiksi taittoa miettiessä.

7.3 Lehden ulkoasua käsittelevät kysymykset

Ruotuväki on harkinnut uudistuksensa yhteydessä muuttavansa muotoaan enemmän aikakauslehden muotoon, jonka vuoksi tällä tutkimuksella haluttiin selvittää myös se, millaisia ajatuksia tällainen muutos herättäisi lukijoissa — mitä mieltä he olisivat siitä, että Ruotuväki ilmestyisikin tabloid-koon sijasta aikakauslehden kokoisena. Lisäksi haluttiin tietää, voisiko tämä lukijoiden mielestä Ruotuväeltä uskottavuutta vai toisiko se uskottavuutta lisää. Aikakauslehtimäisyyteen liittyen haluttiin kartoittaa lukijoiden näkemyksiä sopivasta ilmestymisvälistä: ilmestyykö Ruotuväki nyt sopivin väliajoin? Mikä olisi sopiva ilmestymisväli? Kysymyksillä 17–22 haluttiinkin selvittää vastaukset näihin kysymyksiin.

Aikakauslehden ja sanomalehden ulkoasu poikkeaa toisistaan muun muassa koon, värin ja kuvien käytön sekä taiton puolesta (Aikakauslehtien liitto 2010). Lukijatutkimuksessa haluttiin selvittää lukijoiden mielipiteitä Ruotuväen nykyisestä taitosta, koosta sekä värien ja kuvien käytöstä ja voisiko näitä tulevaisuudessa muuttaa johonkin suuntaan. Aikakauslehden ja sanomalehden lukeminen poikkeavat toisistaan tyypillisesti siten, että sanomalehti luetaan kerralla eikä siihen usein enää palata, kun taas aikakauslehteä luetaan tyypillisesti useassa osassa ja sen artikkeleja voidaan lukea useampaan kertaan. Kysymyksellä 23 haluttiinkin selvittää, mitä mieltä lukijat ovat Ruotuväen kuvituksesta nyt ja miten sitä voisi parantaa. Kysymyksillä 24–25 puolestaan haluttiin kartoittaa sitä, miten lukijat lukevat Ruotuväkeä ja palaavatko he lehteen uudestaan.

Haastateltavan mielikuva Ruotuväestä ja siitä, millainen se voisi tulevaisuudessa olla, oli haastattelun aikana ehkä muuttunut, kun hän oli saanut miettiä erilaisia vaihtoehtoja. Kysymyksellä 26 haluttiin koota yhteenveto siitä, millainen lehti kaikkien näiden päät-

telyiden jälkeen olisi paras vaihtoehto ja millaista Ruotuväkeä vastaaja haluaisi tulevaisuudessa lukea. Kun tämä kysymys esitettiin vasta haastattelun loppupuolella, siihen saatiin todennäköisesti erilaisempia vastauksia kuin mitä siihen olisi saatu, jos se olisi esitetty heti haastattelun alussa. Nyt haastateltava oli käynyt mielessään läpi erilaisia vaihtoehtoja, joita hän ei muuten olisi ehkä tullut ajatelleeksikaan.

7.4 Lehden verkkosivustoa käsittelevät kysymykset

Ruotuväen verkkosivustoa käsittelevillä kysymyksillä 1–3 haluttiin kartoittaa Ruotuväen lukijoiden suhdetta lehden verkkosivustoon ja sitä, kuinka tuttu verkkosivusto lukijoille on. Siltä varalta, että kukaan ei olisi vierailut lehden verkkosivustolla, lisättiin kysymysrunkoon kohta 2a. Tällä kysymyksellä saataisiin selville, minkä takia Ruotuväen verkkosivustolla ei ole käyty. Koehaastattelussa haastateltavana oli poikkeuksellinen vastaajajoukko, koska he suorittivat varusmiespalvelusta mil.fi-sivuston ylläpitäjinä ja sitä kautta myös Ruotuväen verkkosivusto oli heille todella tuttu. Muissa haastatteluissa tuli esille, etteivät varusmiehet useinkaan tunne Ruotuväen verkkosivustoa tai ehkä edes tiedä, että sellaiset ovat olemassa.

Kysymyksillä 4–5 haluttiin selvittää, millaista sisältöä lukijat toivoisivat lehden verkkosivustolta. Kysymyksellä 5 haluttiin selventää, millaista sisältöä nimenomaan verkossa tulisi olla lehteen verrattuna. Tämän kysymyksen ja Ruotuväen lehteä käsittelevien kysymysten 11–13 vastauksia vertailemalla saataisiin selville, ovatko vastaukset yhtenevät – halutaanko lehdeltä ja verkkosivustolta todella samanlaista vai erilaista sisältöä.

Kysymyksellä numero 6 haluttiin muistuttaa vastaajia siitä, ettei internetissä olevan sisällön tarvitse aina olla pelkästään kirjallisessa muodossa. Kysymys numero 6 toimi lämmittelyinä ja alustuksena seuraaville kysymyksille (kysymykset 7–9), joilla kartoitettiin sitä, millaista se muu sisältö Ruotuväen verkkosivustolla voisi olla ja millaiset sisällöt kiinnostaisivat lukijoita. Kysymys numero 8 lisättiin kysymysrunkoon siksi, että mikäli vastaajat itse eivät keksi erilaisia internetivideoita, olisi valmiita ehdotuksia olemassa.

Kysymyksillä 7–8 oli aikaisemmin kartoitettu sitä, millaisia videoita Ruotuväen verkkosivustolla voisi olla ja kysymyksillä 9 ja 10 haluttiin selvittää, haluaisivatko vastaajat kuunnella verkkosivustolla myös pelkkää ääntä ilman kuvaa. Haastatteluissa huomattiin, että kun tämä kysymys kysyttiin vasta videoita käsitelleiden kysymysten jälkeen, vastaajien oli vaikea kuvitella tilanteita, joissa pelkkää ääntä voisi verkossa hyödyntää. Kysymysten järjestystä olisi ehkä ollut syytä muuttaa myöhemmissä haastatteluissa, mutta kaikissa haastatteluissa haluttiin käyttää tätä samaa kysymysjärjestystä.

Kysymyksellä numero 11 kartoitettiin sitä, millaista tekstiä vastaajat toivoisivat verkkosivustolla olevan: olisivatko artikkelit siellä lyhyempiä vai pidempiä kuin lehdessä, kummanlaista tekstiä he mieluummin verkosta lukevat? Kysymyksellä numero 12 haluttiin kartoittaa Ruotuväen sivuilla olevan näköislehden tarpeellisuutta ja käyttöastetta.

Kysymyksillä 13 ja 14 haluttiin selvittää, millaisia mielikuvia Ruotuväen verkkosivusto nykyisellään (syksy 2009) vastaajissa herättää ja tulisiko sivustoon tehdä ulkonäöllisesti tai sen toimivuuden kannalta jotakin muutoksia. Ruotuväen verkkosivusto uudistettiin vuoden 2009 joulukuussa ja tässä lukijatutkimuksessa käytettiin vielä Ruotuväen vanhaa verkkosivustoa.

8 VARUSMIEHET JA RUOTUVÄKI

Varusmiehet tunnistavat ja tuntevat Ruotuväen, mutta se ei ole heille kovin läheinen. Ruotuväki on tullut tutuksi lähinnä armeijasta, eikä lehteä viedä kotiin lomille. Kaikille varusmiehille lehti on tuttu, mutta lehteä luetaan lähinnä, koska se on helposti saatavilla. Kukaan ei sano, ettei tietäisi, mikä Ruotuväki on. Suurin osa varusmiehistä kertoo selaavansa lehden aina läpi, kun se ilmestyy. Tärkeä huomio on se, että varusmiehet puhuvat enemmän selaamisesta kuin lukemisesta.

Suurimmalle osalle varusmiehiä lehti on tuttu jo kutsuntojen ajalta, mutta osa on tutustunut lehteen vasta varusmiespalvelukseen astuessaan. Noin kaksi kolmasosaa kysymykseen vastanneista varusmiehistä oli tutustunut lehteen ensimmäisen kerran, kun he saivat lehden kotiinsa ennen armeijaa. Yksi vastanneista varusmiehistä oli ennen palvelukseen astumista tutustunut Ruotuväkeen internetissä osoitteessa www.ruotuvaki.fi. Lisäksi yhden varusmiehen kotona tilattiin lehteä ja hän kertoi lukeneensa sitä jo 2–3 vuoden ajan. Ne varusmiehistä, jotka olivat tutustuneet lehteen ennen varusmiespalvelukseen astumista, olivat vähintään selanneet lehden läpi, tosin yksi vastanneista kertoi vain nähneensä lehden ennen asepalvelusta.

8.1 Näin varusmiehet lukevat Ruotuväkeä

Varusmiehet lukevat lehteä valikoivasti. Suurin osa lukee lehdestä vain ne jutut, jotka kiinnostavat heitä itseään. Moni lukee lehteä niin, että he silmäilevät lehteä ensin ja sitten poimivat sieltä itseään kiinnostavat artikkelit. Myös aika ratkaisee, miten lehteä luetaan. Aikaa on usein kerralla vähän ja sen vuoksi lehteen palataan useaan kertaan. Joukossa on kuitenkin myös varusmiehiä, jotka lukevat lehden kannesta kanteen. Varusmiehet kertovat, että erityisesti perusyksikön päivystäjänä ollessa tulee luettua kaikki, mitä vain käsiin saadaan. Ruotuväkeä luetaan myös muun lukemisen puuttuessa. Varusmiehillä on yleensä lehden lukemiseen käytettävissä vain vähän aikaa, joten lehteen palataan useaan kertaan, eikä sitä lueta kerralla loppuun. Myös ajanvietteen puute saa varusmiehen palaamaan Ruotuväen pariin. Ruotuväki on varusmiehelle tärkeässä roolissa kasarmin vapaa-aikana.

Kaikkien vastanneiden varusmiesten mielestä osa Ruotuväen jutuista on kiistatta kiinnostavampia kuin toiset. Kiinnostavimmiksi jutuiksi varusmiehet nimeävät sellaiset artikkelit, joissa käsitellään heille läheisiä asioita, kuten omaa varuskuntaa tai omaa puolustushaaraa. Myös uutiset ja ajankohtaisesti itseä koskettavat asiat kiinnostavat varusmiehiä: Ruotuväki-lehden numerossa 16/2009 keskiaukeamalle oli koottu kattava paketti varusmiehen parisuhteesta, jonka osa varusmiehistä koki itseään läheisesti koskevaksi asiaksi. Myös sikainfluenssaepidemia, Afganistanin rauhanturvaajien tilanne ja varusmiesten sauvakävely (RV 16/09) nousivat keskusteluissa esille.

Valtaosa vastanneista varusmiehistä ei ole ennen tutkimushaastattelua kiinnittänyt huomiota lehden eri osioihin. Varusmiehet pitävät Ruotuväkeä yhtenä kokonaisuutena, josta he poimivat luettavakseen itseään kiinnostavat jutut osioista riippumatta. Muutama varusmies kuitenkin osasi nimetä lehden eri osioita, kuten Palveluksessa, Kentällä ja Maailmalla. Edellä mainituista osioista varusmiehet löysivät useimmin itseään kiinnostavia aiheita. Vaikka Tupavisa ja Tornitouhua-pilakuva toistuvat jokaisessa lehdessä, eivät ne ole varsinaisia omia osioita. Varusmiehet kuitenkin tunnistivat ne ja nostivat ne keskustelussa esille.

Yllättäväksi asiaksi nousi se, etteivät varusmiehet halua lukea siviilielämää koskevista asioista Ruotuväestä. Osa ilmoitti syyksi sen, että muihin kuin armeijaan liittyviin asioihin tutustutaan muiden tiedotusvälineiden kautta. Osa puolestaan kertoi, etteivät he halua lukea Ruotuväestä asioista, joihin he eivät voi itse osallistua, kuten esimerkiksi festivaaleista ja elokuvista.

V27: Rupee vaan ottaa päähän, ku niit ei pääse ees kattomaan tai ostamaan, niin mitä niit sit täällä lukemaan.

V28: Joo, mä taas yleensä skippaan tälläset jutut, jotka liittyy johonki siviiliasiaan. Täs (RV16/09) esimerkiks just jostain Flow-festivaalist. Siit voi lukee Hesarista. Tämmöset muuhu, ku armeijaa liittyvät asiat jää lukematta täst lehestä.

Yleisesti varusmiehet pitivät korkea-arvoisten sotilashenkilöiden puolustuspoliittisia kannanottoja epäkiinnostavina.

V17: Jos joku kenraali siel höpöttelee operatiivist tilannekatsaust, niin ei vois kyl kiinnostaa niin hirveesti. Siel on kaikennäköst sellast, mikä ei kosketa yhtää

itteensä ja puhuttaa jostain Afganistanin tilanteest, mikä joo ehkä jollai tapaa koskettaa ittee, mut ei tu luettuu, jos siel joku isompi kaveri analysoi ja käyttää sellasii termei, mitä ei ymmärrä. Ei niinku napostelee yhtää.

Koska valtaosa varusmiehistä ei ole kiinnittänyt huomiota siihen, että lehdessä on erillisiä, nimettyjä osioita, he eivät tietoisesti ohita mitään lehden osaa.

Varusmiesten mielestä lehti on suhteellisen tasapainoinen, kuitenkin omaa varuskuntaa koskevia artikkeleja on varusmiesten mielestä aina liian vähän ja heidän mielestään muut varuskunnat ovat paljon enemmän esillä. Yleisesti varusmiehiä koskevia juttuja kaivataan enemmän. Vaikka varusmiesten mielestä muista varuskunnista kirjoitetaan enemmän kuin omasta, he haluaisivat tietää enemmän muiden varuskuntien varusmiesten arjesta käytännön tasolla. Oman varuskunnan arki koetaan osin tylsäksi ja tavalliseksi ja muiden arkirutiinit kiinnostavammiksi.

V17: Vähä semmost toimintaa muissaki varuskunnis. Kyl nyt aina tietää mis laivat on ja tällee, mut et millast vaik Lapis tai jossai muussa tälläses extriimimmäs paikas on, millast siel on. Niin ku tääl on tälläst hevospoolojuttuu, ni en tiä sit. Ei kiinnosta hirveesti.

V27: No ei kai tässä ainakaan mitään liikaa o. Liian vähä on täst meiän Santa-aminast. Täällä on aina kaikista muista varuskunnista ihan hirveesti.

V33: Kyllä tää mun mielest aika monipuolinen lehti on.

Varusmiehet kertovat valitsevansa luettavat jutut sekä otsikon että kuvan perusteella, mutta jos heidän pitää valita näistä kahdesta, niin otsikko on valintakriteereissä kuvaa korkeammalla sijalla. Kuvallinen teksti kiinnittää silti kuvattomampaa helpommin varusmiesten huomion, mutta tutkimushaastatteluiden perusteella voimme todeta, että varusmies valitsee näistä kahdesta luettavan jutun sen perusteella, kumman otsikko antaa tekstistä mielenkiintoisemman kuvan. Tämän perusteella voimme todeta, että Ruotuväen tulisi kiinnittää huomiota artikkeleiden kuviin, mutta erityisesti niiden otsikoihin.

8.2 Varusmies ja uutiset

Ruotuväessä on kolme sivua varattu uutisille. Lähes kaikki vastanneet varusmiehet olivat sitä mieltä, että Ruotuväessä on sopiva määrä uutisia. Yksikään vastaajista ei ollut sitä mieltä, että uutisia olisi ollut lehdessä liikaa, sitä vastoin muutaman mielestä uutisia voisi olla enemmänkin. Ruotuväki on varusmiehille ensisijainen tiedonlähde puolustusvoimia koskevissa ajankohtaisissa uutisissa. Ruotuväki on sanansa mukaisesti puolustusvoimien uutislehti, sillä kukaan vastanneista varusmiehistä ei kerro lukevansa lehteä siviilissä tai ottavansa lehteä kasarmilta poistuttaessa mukaansa. Siviilissä armeijaan liittyvät asiat unohtuvat, eikä puolustusvoimia koskevaa uutisointia seurata vapaa-ajalla muistakaan tiedotusvälineistä.

Tutkimuksessa ilmeni, että varusmiehiä kiinnostavat puolustusvoimia koskevat uutiset ja erityisesti puolustusvoimien uudet asehankinnat. Varusmiehiä kiinnostavat myös puolustusvoimien tulevaisuutta koskevat suunnitelmat, vaikka he eivät silloin enää itse olisikaan suorittamassa asepalvelusta.

V26: Kyl mua ainaki sille, et jos kuulee, et puolustusvoimat on ostanu jotain uutta tai kertoo, et ne aikoo ostaa jotain uutta hävittäjää tai panssarivaunuu, niin onhan se ihan mielenkiinnost tietoo.

Varusmiehet toteavat, että asepalveluksen aikana on vähän pakkokin olla kiinnostunut puolustusvoimia koskevista uutisista ja he kertovat lukevansa yleensä kaikki puolustusvoimista kertovat uutiset. Vapaa-aikana puolustusvoimista kertovat asiat halutaan siirtää taka-alalle.

V28: Tää on kuitenkin meiän maailma ja meiän elämä, niin kyl tää kiinnostaa aika paljo, mitä täs tapahtuu. Kuitenki aika pieni piiri toi oma komppania, ni on se iha kiva tietää, mitä muuallakin tehää.

Varusmiehet kaipaisivat Ruotuväkeen kuitenkin enemmän myös puolustusvoimia kritisoivia artikkeleita, sillä Ruotuväki nähdään nyt osin puolustusvoimien propagandalehtenä. Varusmiehet eivät kuitenkaan tarkoita kritiikillä sitä, että puolustusvoimia pitäisi haukkua, vaan heidän mielestään asioihin pitäisi löytää myös toinen puoli eikä vain kiillottaa puolustusvoimien imagoa. Varusmiehet peräänkuuluttavat myös, että kritiikin on oltava perusteltua.

8.3 Sanomalehti vs. aikakauslehti

Lähes kaikki lehden kokoa käsittelevään kysymykseen vastanneista varusmiehistä olivat sitä mieltä, ettei Ruotuväen kokoa ole syytä muuttaa. Varusmiehet pitivät nykyistä, tabloid-koossa ilmestyvää Ruotuväkeä hyvänä. Varusmiehet perustelivat tätä muun muassa sillä, että he ovat jo ehtineet tottua lehden nykyiseen kokoon.

V31: Vaikee kuvitella tästä erilaista, kun on aina tottunu lukemaan tällöisiä.

Osa varusmiehistä toivoi Ruotuväen muuttavan kokoaan pienemmäksi – aikakauslehtimäisemmäksi. Varusmiehet perustelivat tätä sillä, että pienempää lehteä olisi helpompi lukea ja se tulisi ehkä otettua lomille lähtiessäkin mukaan.

V13: Kyl mä pitäisin enemmän tästä (näyttää aikakauslehteä). Se tulis sit vesaanki mukaan.

Tästä voimme päätellä, että varusmiehet suhtautuvat Ruotuväen koon muuttamiseen varauksella, koska he ovat jo tottuneet nykyisenmuotoiseen Ruotuväkeen. Jos Ruotuväki päättää muuttaa kokoaan aikakauslehtimuotoon, tulisi muutos tehdä uusien alokkaiden astuessa palvelukseen, joko tammi- tai heinäkuussa, jolloin uudet alokkaat eivät ole ehtineet vielä tottua minkäänlaiseen Ruotuväki-lehteen.

Aikakauslehti tuo varusmiehille usein mieleen juorulehdet, minkä vuoksi he ovat sitä mieltä, että muutos aikakauslehtimuotoon vähentäisi Ruotuväen uskottavuutta puolustusvoimien uutislehtenä. Varusmiesten vastauksista voidaan päätellä, että omat lukukokemukset aikakauslehdistä vaikuttavat siihen, minkälaisen kuvan aikakauslehdistä yleisesti muodostaa.

V37: No joo.. vähän kyllä tulis mieleen joku 7Päivää ja Matti Nykänen kanssa.

V40: Se varmaan on just vähän siitä kiinni, et minkälaisia aikakauslehtiä on tullu luettua tai mitä on tottunu lukemaan, ni sellaset mielikuvat tuleekin.

Osa varusmiehistä koki aikakauslehtimäisyyden ja sen mahdollisesti mukanaan tuoman paremman paperilaadun jopa liian arvokkaana varusmiesten lehdeksi. Varusmiehet ko-

kevat, että heidän lehtensä tulee olla varusmiehen arvolle sopiva – ei liian hieno ja arvokas eikä toisaalta myöskään liian räikeä ja värikäs, vaan pikemminkin sotilaallinen ja särmä.

V28: Tämmönen sanomalehti antaa just sellasen mielikuvan, et tän voi ottaa mukaan ja pitää itellään mut semmosen tai jos se olis sellanen kiiltäväkantinen, niin se olis vähän liian arvokkaan olonen. Tää on tämmönen niinku varusmiehen lehti.

Varusmiehet pitävät Ruotuväen nykyistä ilmestymisväliä hyvänä, kun se ilmestyy kahden viikon välein. Jos Ruotuväki ilmestyisi paksumpana aikakauslehtenä kerran kuussa, juttujen pelättäisiin olevan niin vanhoja, että niistä olisi luettu jo muualta. Sen sijaan jos lehti ilmestyisi useammin, esimerkiksi kerran viikossa, varusmiehet uskovat, etteivät resurssit riittäisi yhtä laadukkaan lehden tekemiseen.

8.4 Ulkoasu ja kuvitus

Varusmiehet näkevät Ruotuväen selkeänä ja vaivattomana lehtenä lukea ja selata. Kuvat ovat varusmiesten mielestä sopivan kokoisia ja hyviä, erityisesti kansikuvista pidetään. Varusmiesten mielestä parhaita kuvia ovat tilannekuvat, joissa tapahtuu jotakin.

V17: Kyl noi kansikuvat on aina ihan mielenkiintosii, mut sit se sisältö siin jutus ei välttämättä oo niin mielenkiintoin.

V33: Kyllähän nää kuvat mielenkiintosia on tai herättää niinku mielenkiintoo esimerkiks just nää kansikuvat yleensä.

V14: Täst (RV 16/09) ensimmäisestä kuvast suurin piirtein herää kiinnostus jo.

Vaikka Ruotuväen yleisilme ei ole kovinkaan räikeä, se on varusmiesten mukaan puolustusvoimien tyylille ja arvolle sopiva. Varusmiehet kuvaavat Ruotuväen ulkoasua seuraavin adjektiivein: yksinkertainen, selkeä ja asiallinen. Vaikka Ruotuväen yleisilme on varusmiesten mielestä hyvä ja asiallinen, sitä ei kuitenkaan koeta kovinkaan houkuttelevaksi vaan pikemmin latteaksi.

V27: Aika puolustusvoimapainotteinen. Yksinkertainen on kaunista.

Kysyttäessä varusmiehiltä, millainen Ruotuväki olisi, jos he saisivat itse päättää, ei suurin osa varusmiehistä haluaisi muuttaa lehteä kovin radikaalisti. Varsinkin sisällön suhteen varusmiehet pitäisivät lehden hyvin pitkälle samanlaisena. Mieluummin kuin sisältöä, varusmiehet muuttaisivat kokoa aikakauslehtimäisemmäksi. Ne varusmiehistä, jotka haluaisivat muuttaa sisältöä, lisääisivät lehden urheilu-uutisia ja muuttaisivat sisältöä viihteellisemmäksi. Silti varusmiehet haluaisivat, että lehdessä olisi myös samanlaista sisältöä kuin nykyisessä Ruotuväessä.

V9: Ihan samanlainen, ku tää mut vähän jotain sellast muutaki juttuu, ku ihan toikkoo.

V11: Nii ja urheiluosio pitäis olla, olihan tääl yks juttu cooperista, mut se nyt ei ihan täytä mun kriteereitä urheiluosiosta.

V32: En kyllä hirveesti asettelussa tai missään muussakaan lähtis muuttaa.

V17: Mä veikkaan et mä tekisin tommosen aikakauslehden kokosen ja ehkä kiiltävöpintanen vähä tommonen. Tää on vähän tylsä tää harmaa reuna meinaan kertoo aika paljo. Ei mee erittäin vahvasti. Heti muistuttaa vaa et tääl ollaa, tääl ollaa (arnejassa). Sisältöön vaihtuis varmaan paljo enemmän varusmiesten hommi ja siel jätettäis pois kaikki skappareitten hevospoolojutut ja tämmöset mut..

Vastauksista voidaan päätellä, että varusmiehet ovat joko pääosin tyytyväisiä lehden ja sen sisältöön tai he ovat muutosvastarintaisia eivätkä uskalla kuvitella lehteä erilaisena, mitä se nyt on.

8.5 Puutteet

Varusmiesten haastatteluissa esille nousseet lehden puutteet liittyivät vapaa-ajanviettoon. Varusmiehet kaipasivat lehden erityisesti sudokuja, ristikoita sekä tietovisoja. Tupavisan ei koettu antavan kahden viikon ajalle riittävästi puuhaa. Myös urheilu yhtenä isona osiona koettiin puuttuvaksi, mutta urheilulla ei tarkoitettu ainoastaan tulosseurantaa, vaan myös sotilasurheiluun liittyviä artikkeleja sekä esimerkiksi palveluksessa olevien urheilijoiden henkilökuvia. Esimerkiksi jos joku SM-tason urheilija suorittaa parhaillaan varusmiespalvelusta, niin muut varusmiehet olisivat kiinnostuneita lukemaan siitä, miten hän on saanut sovitettua urheilun ja palveluksen yhteen.

Jos varusmiehet itse saisivat päättää, Ruotuväessä olisi sekä heidän omaa varuskuntaansa koskevia asioita että muita varuskuntia koskevia juttuja. Varusmiesten arjesta kaivattiin pidempiä ihmisläheisiä, inhimillisiä reportaaseja sekä reportaaseja sotaharjoituksista. Tutkimuksessa käytetystä Ruotuväki-lehdestä 16/09 varusmiehet nostivat esille muun muassa aiheen ”Miksi M05-asuja ei käytetä metsässä”, Varusmies ja parisuhde -artikkelin sekä Varusmiesten liikennetavoissa parannettavaa -tekstin. Tästä voidaan päätellä, että varusmiesten kiinnostusten kohteet liittyvät sekä armeijan arkeen että siviilipuolen ihmissuhteisiin.

Ruotuväestä nykyistä pidempiä artikkeleja halusi lukea vain murto-osa vastanneista varusmiehistä. Suurelle osalle varusmiehistä pituus ei ollut ratkaiseva tekijä artikkelia valitessa vaan se, mitä teksti käsitteli. Osa varusmiehistä oli sitä mieltä, että artikkelien pituuksien pitäisi olla tasapainossa, sillä he lukevat mielellään lukemiseen käytettävissä olevasta ajasta riippuen niin pitkiä syvällisiä artikkeleja kuin lyhyempiä uutismaisia artikkelejakin. Uutismaiselle artikkelille tyypillistä ovat lyhyet lauseet sekä yleismaailmalliset ajankohtaiset aiheet. Vain murto-osa oli sitä mieltä, että tekstien pituuksia olisi syytä lyhentää. Tästä voidaan päätellä, että varusmiehet eivät ole kiinnittäneet niinkään huomiota tekstien pituuteen, vaan artikkelit ovat miellyttäneet heitä.

Varusmiesten vastauksissa ei ollut nähtävissä juurikaan eroja puolustushaarojen välillä. Ainoa ero – ja samalla yhtäläisyys – oli, että jokaista puolustushaaraa edustavat varusmiehet toivoivat enemmän näkyvyyttä juuri omalle puolustushaaralleen. Kaikkien mielestä heidän omaa puolustushaaransa koskevia artikkeleja lukisi mielellään enemmänkin. Toisaalta taas varusmiehet kaipasivat erityisesti muista varuskunnista ja muiden varuskuntien arjesta kertovia reportaasin omaisia juttuja.

Tutkijoiden mielestä maantieteellisiä eroja ei ole mielekästä jaotella, sillä vastaajat eivät olleet maantieteellisesti riittävän kattavasti valittu. Vastaajia voisi näin ollen vertailla vain etelä- ja pohjoissuunnissa (Lapin lennosto ja Kaartin Jääkärirykmentti), kun taas länsi- ja itäsuuntainen vertailu jäisi kokonaan pois, koska Itä-Suomesta ei ollut yhtään varuskuntaa edustettuna. Toisaalta myöskään Keski-Suomesta ei ollut varuskuntia mukana tutkimuksessa, jolloin maantieteellisiä eroja ei ole mielekästä tutkia.

9 HENKILÖSTÖ JA RUOTUVÄKI

Puolustusvoimien henkilöstön jäsenille Ruotuväki-lehti on tuttu tai erittäin tuttu. Lähes kaikki ovat tutustuneet Ruotuväkeen joko työsuhteen alkaessa tai jo omana varusmiespalvelusaikanaan. Puolustusvoimien henkilöstölle Ruotuväen selaaminen tai lukeminen on osa arjen rutiineja, minkä vuoksi osa ei edes muista, kuinka kauan he ovat lehteä lukeneet tai milloin he ovat ensimmäisen kerran Ruotuväkeen tutustuneet.

H7: Se oli varmaan just silloin reilu kuus vuotta sitte, ku tulin töihin. En muista aikaisemmin nähneeni.

H10: Tjaaah.. Mä oon nyt yheksän vuotta ollu talolla töissä, että jos se on niin kauan ilmestyny, ni silloin sit varmaan.

Yksikään haastatelluista henkilöstön jäsenistä ei lue Ruotuväkeä kokonaan kannesta kanteen siten, että he lukisivat aivan kaikki lehden artikkelit. Jutun kiinnostavuuteen vaikuttavat olennaisesti sen käsittelemä aihepiiri, ajankohtaisuus ja asettelu. Henkilöstön jäsenet tunnistavat lehdestä helposti ne artikkelit, jotka on tarkoitettu varusmiehille, ja niitä he eivät lue. Tärkeä kriteeri luettavia artikkeleita valitessa on myös se, liittyykö teksti henkilöstön jäsenen työhön vai ei. Kaikkein tärkein kriteeri kuitenkin on selkeästi ajankohtaisuus.

H4: No tietysti se, mikä milloinkin on tapetilla. Kyllähän sen sitten lukee tarkemmin.

H6: Ammattiin liittyvät asiat tietenkin kiinnostaa, ni tota siinä mielessä se erotuu sieltä, että...

Henkilöstö lukee Ruotuväkeä melko monipuolisesti, mutta muutama heistä osasi kuitenkin nimetä suosikkiosionsa. Mielenpitoiset suosikkiosioista jakautuivat Kentällä-, Maailmalla- ja Tornitouhua-palstojen kesken. Henkilöstö on vastausten perusteella kiinnostuneempi omaa työnkuvaansa kuin varusmiesten arkea koskevista teksteistä. Myöskään henkilöstöstä kaikki eivät olleet huomanneet lehden eri osioita, minkä vuoksi he eivät tiedostaneet, hyppäävätkö tietoisesti jonkin osion ylitse. Ruotuväki voisikin jatkossa kiinnittää enemmän huomiota osien jaotteluun.

V9: Ei, ei ole kyllä semmosta. Ei ainakaan niin, että sitä itte tunnistais. Sitähän ei tiää, et jääkö sieltä joku osio aina lukematta, mutta minulla ei ole sellaista oloa.

H1: Siis mistä näkee, et on varusmiehille suunnattua huumoria, ni sit hyppii yli jo melkeen ja sit täällä on paljon tällasia, mitkä on jo tuttuja et käsitellään puolustusvoimien joukko-osastoja, ni semmoset hyppii yli helposti ja kyl tääl sit muuten niinku noi musiikkiarvostelut ja noi ni kyl mä nekin yleensä luen et...

Henkilöstö ei ole huomionnut, että Ruotuväessä olisi liikaa tai liian vähän tietyn tyyllisiä artikkeleita. Heidän mielestään lehti tarjoaa luettavaa sekä varusmiehille että heille itselleen. Henkilöstön mielestä 16-sivuiseen lehteen ei saa mahdutettua mitään liikaa. Ruotuväen uutissivut eivät vastausten perusteella erotu muista sivuista tarpeeksi. Henkilöstön vastauksista kävi ilmi, että mitä enemmän vastaajat olivat varusmiesten kanssa tekemisissä (esimerkiksi varusmieskouluttajana), sitä enemmän he lukivat varusmiehiä koskevia tai varusmiehille suunnattuja artikkeleja. Vastaavasti taas jos he eivät olleet varusmiesten kanssa tekemisissä, varusmiehiä koskevat tai heille suunnatut artikkelit eivät jaksaneet kiinnostaa.

H4: Must tää on aika tasasen hyvä lehti, et otettu kantahenkilökunta ja varusmiehet huomioon. Ja sit mä tiedän, et tätä lukee myös tälläset eläkkeellä olevat armeijan kantahenkilökunnan edustajat.

H2: Välil on enemmän varusmiesten asiaa niinku riippuu vähän, et miten vuosi kiertää. Et aina, ku varusmiehet on just tullu sisälle, ni silloin on enemmän juttuja. Sit taas, ku ne on kauemmin ollu, ni sit on varusmiesten juttuja vähemmän. Mut ei siin mittää liikaa tai liian vähän oo et ihan hauska nähdä, mitä niilläkin tapahtuu ja mitä uutta on tullu siit, mitä itte oli joskus.

Miltei kaikki kysymykseen vastanneista henkilöstön jäsenistä palaa lehteen aina tai lähes aina. Ainoastaan yksi vastanneista kertoo, ettei palaa lehteen. Osa vastanneista kertoo myös lukevansa joitakin juttuja useampaan kertaan, mikäli artikkelit ovat erityisen mielenkiintoisin.

H3: Yleensä sitä lehteä lukee esimerkiks kahvipöydässä ja sitä ei tuu luettua kerralla. Jos siinä on jotain sellasta mielenkiinnostosta, jota tekee mieli lukee vielä, siihen sitten palaa. Jos sen on pläränny läpi, ja todennu, et eihän täs nyt ollu mitään, niin ei siihen sit enää palaa.

Näiden vastausten perusteella voidaan päätellä, että Ruotuväki-lehden elinkaari on henkilöstön keskuudessa pidempi kuin varusmiesten keskuudessa. Varusmiehet kyllä halu-

aisivat, että lehden elinkaari olisi pidempi heidän keskuudessaan, mutta he eivät näe, että lehti tarjoaisi heille riittävästi sisältöä kahden viikon ajaksi.

Lukupäätöstä tehtäessä otsikolla on kuvitusta suurempi painoarvo. Kuvituskin on tärkeää, mutta otsikointi koetaan pääasiallisesti tärkeämpänä huomion herättäjänä. Henkilöstö kertoo tekevänsä lukupäätöksiä myös vallitsevan mielialan mukaan.

H3: No ihan kyseisen lukusession fiilikse mukaan, että mitä jaksaa lukee.

H4: Kyl se otsikko. Hyvä kuva. Mä kiinnitän kuviin tosi paljon huomiota ja en mä tiedä. Kyl se on se, et miten se tulee esiin, just se kyl, se otsikko on tärkeä. Ja etusivu on tärkeä.

9.1 Henkilöstö ja uutiset

Kaikki henkilöstön jäsenet ovat kiinnostuneita puolustusvoimia koskevista uutisista ja lähes kaikki perustelevat kiinnostustaan työnsä kautta. Henkilöstön mielestä kritiikki puolustusvoimia kohtaan on tervettä ja paikallaan, kunhan se on asiallista ja perusteltua. Henkilöstön mielestä on tärkeää tuoda esille myös asioiden toinen puoli. Henkilöstön mukaan edellä mainittu terve ja perusteltu kritiikki voisi myös synnyttää kehittävää julkista keskustelua puolustusvoimien asioista. Henkilöstön mielestä kriittiset tekstit lehdessä olisivat myös omiaan lisäämään Ruotuväen uskottavuutta muiden silmissä. Osa henkilöstöstä on kuitenkin vahvasti sitä mieltä, ettei Ruotuväki puolustusvoimien lehtenä voi missään nimessä esittää kritiikkiä puolustusvoimia kohtaan.

H1: Voisin lukea joo, mut en mä pidä järkevänä, et mejän puolustusvoimien rahoituksella tehtäis lehteä, jossa niinku ajettais itteemme vastaan, ni ei ehkä ois järkee, et tää on kuitenkin mejän pää-äänenkannattaja, ni kyl siin sit pitää myöski näkyä et kenen ääntä se kannattaa.

H10: No vois olla... sehän, jos ei kritiikkiä oo, ni onko vapaata lehdistöäkään? Että kritiikkihän saa aina olla ja se herättää keskustelua ja kuhan se on terveellä tasolla.

H8: Se vois hyvinki lisätä Ruotuväen uskottavuutta, että nähdään asiat niinku myöskin muutakin, kun sellanen kiiltokuvapinta, koska kuitenkin se on arki, miten varusmies elää tai henkilökunta, niin kyllähän kuitenkin keskustellaan siitä, että on olemassa epäkohtia. Eihän kaikki ole niinkun täydellistä ja kyllä sitä vois

terveellä tavalla tuoda esiin niitä. Se saattais jopa tuottaa sellasta julkista keskustelua asioista, jotka mun mielestä puolustusvoimista jollain tavalla puuttuu.

9.2 Sanomalehti vs. aikakauslehti

Valtaosa henkilöstöstä on tyytyväinen nykyiseen Ruotuväki-lehteen eikä lähtisi muuttamaan sen kokoa suuntaan tai toiseen. Vastausten perusteella voidaan päätellä, että vastaajat ovat kiintyneet nykyisen kokoiseen lehteen tottumuksen vuoksi, sillä he ovat lukeneet Ruotuväkeä jo useiden vuosien ajan. Toisaalta tabloid-koko on vastaajille tuttu myös muista julkaisuista, joihin he Ruotuväkeä vertasivat. Tällaisia olivat esimerkiksi ilmaisjakelulehti Metro ja kaupunkilehti Vartti.

H4: Tää (nykyinen Ruotuväki) on niinku enemmän sellanen uutislehtityyppinen nyt, ku tää on tää tabloidversio. Sit taas tämä on liian iso tämä sanomalehtikoko. Turussahan tää Turkulainen meni tähän sanomalehtikokoon ja mulla lakkas sen lukeminen.

Henkilöstö on varusmiesten kanssa samaa mieltä siitä, että aikakauslehti tuo heille mieleen juoruja sisältävän viikkolehden.

H4: Kyllähän tota vähän sitten toi aikakauslehtityyppi antaa sellasen viikkolehden semmosen, et siel on vähän enemmän juoruja ja henkilöhaastatteluja. Ehkä se tekee sen tyyppiseksi naistenlehti- tai miestenlehtimäisemmäksi.

Osa puoltaa aikakauslehtikokoa ensisijaisesti sen käytännöllisyyden vuoksi.

H7: No mä itte tykkään enemmän tällasesta aikakauslehtikoosta. Se on helpompi lukee. Kahvihuoneessa ei tarte, niin isoo tilaa sen selaamiseen ja et jos mä kokoo vaihtaisin, niin ehdottomasti pienempään suuntaan.

H1: No toi ois melkeen vielä parempi, et ku se ois sit melkein A4-kokonen, ni sit se mahtuu jo melkein taskuun ja mahtuu salkkuun taittamatta ja silleen ni toi vois olla kyl viel parempi.

Henkilöstö uskoo, että jos Ruotuväki ilmestyisi kuukauden välein, se varmasti muuttaisi sisältöä paljon, sillä lehden nykyinen sisältö, esimerkiksi uutiset, eivät olisi ajankohtaisia koko kuukauden ajan. Jos taas lehti tulisi joka viikko, henkilöstö on sitä mieltä, ettei sitä tulisi luettua niin hyvin, sillä silloin se ilmestyisi liian usein.

H8: Nykysisällöllä se kerran kahessa viikossa on ihan ok, mut et jos mentäis syvällisempiin sisältöihin, niin en mä sitä ihmettelis, jos se olis vähän harvempikin se julkasuväli.

H7: Must se on liian usein. Siis sillee mun tarpeisiin. Mua vähän ärsyttää, ku tulee, niin paljo paperiroskaa, mut toisaalta mä voisin sanoo läheteille, et ei jaa niitä enää meille, et me luetaan ne kahvihuoneessa sitte.

9.3 Ulkoasu ja kuvitus

Ruotuväen kuvia pidetään hyvinä ja asiansa ajavina. Tilannekuvista pidetään ja niiden todetaan antavan enemmän informaatiota kuin perinteisten poseerauskuviin. Toisaalta henkilöstö kokee lehden yleisilmeen harmaaksi, vaikka kuvista lehti saakin kiitosta.

H11: Ehkä vois olla enemmän väriä. Ei sen kaikki tarvi olla armeijan harmaata tai vihreätä tai jotakin sellasta, että saa olla värejä.

Lehden taittoa pidetään selkeänä ja otsikoita riittävän suurina. Lehteä pidetään kuitenkin liian hillittynä ja sanomalehtimäisenä, mikä ei houkuttele lukemaan.

H11: No otsikot on ihan, ne on just niinku pitää ollakin vähä isompia ja erottua hyvin. Jää mieleenki ehkä. Ja sitten ku täällä on näitä lyhyesti-osioita, niin on ihan hyvä, et tää on eri värinen.

Likipitäen kaikki vastanneet toivoisivat lehteen laajempaa väriskaalaa. Varusmiehet ja henkilöstö ovat samoilla linjoilla lehden ulkoasun suhteen. Molemmat pitävät hillittyä ulkoasua puolustusvoimille sopivana.

H4: Tähän on hyvin tällänen hillitty, mikä mun mielestä sopii puolustusvoimien tyyliin, hyvät kuvat tässä on ja täs on hyvät jutut, mut tota eihän tää kauheen värikäs ole, mut se kuuluu asiaan tämä tyyli.

Jos vastanneet saisivat itse päättää, millaisen lehden he Ruotuväestä tekisivät, ulkonäkö, koko ja sisältö pysyisivät pitkälti samana. Ulkonäköön kuitenkin lisättäisiin väriä ja kuvien käyttöön kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Henkilöstön mielestä myös varusmiehen kentältä kuuluva ääni olisi tervetullut elementti lehden palstoille. Tämä voisi näkyä esimerkiksi mielipidekirjoitusten, päiväkirjojen tai reportaasien kautta. Tutkiel-

man tekohetkillä Ruotuväessä julkaistiin usein yhden mielipidekirjoituksen mittaista mielipidepalstaa.

H7: Mä ehkä yrittäisin saada enemmän, siis nythän tää on niin paljo tota Ruotuväen niitten toimittajien tekemää. Mä yrittäisin ehkä enemmän saada niitä tekstejä myös tuolta kentältä. Et mä en tiedä onko täällä tosiaan sellasia, mitä varusmiehet voi itte kirjoitella ja lähetellä vai onks nää kaikki tosiaan toimittajien. Niit on aina hauska lukee, mitä ihmiset itte kirjoittelee, niitä omia mielipiteitä. Täs ei vissii oo mitään mielipidepalstaakaan, että missä sitten noi pojat kentällä ihan oikeesti sais sen äänensä sitte kuuluviin tänne.

9.4 Puutteet

Lähes kaikki vastanneet henkilöstön jäsenet ovat sitä mieltä, etteivät Ruotuväestä selkeästi puutu minkään tyylliset jutut kokonaan, mutta osa vastaajista osaa nimetä kaipaamiin juttutyyppejä. Niitä ovat sarjakuvat ja urheilu. Osa toteaa myös, ettei Ruotuväen tekstien taso riitä ammattijuttuihin eli juttuihin, jotka käsittelevät henkilöstön omia työtehtäviä, mutta he toteavat myös, ettei niiden tarvitsekaan riittää ja että he lukevat sellaiset tekstit omista ammattijulkaisuistaan. Henkilöstö haluaisi lukea Ruotuväestä artikkeleita, jotka kertovat eri varuskuntien elämästä esimerkiksi siten, että toimittajat kiertäisivät varuskunnissa. Henkilöstö nosti esille myös, että Ruotuväessä voisi esitellä varusmiehille, mitä kaikkea puolustusvoimissa voi tehdä, jotta he tietäisivät, millaisia kaikkia vaihtoehtoja heillä on käytettävissään.

H7: Täs ei o hirveesti sarjakuvii. Mä luen Hesaristki aina sarjakuvat. En mä osaa sanoo puuttuuks täst silleen jotain.

H1: No tietysti ihan liittyen siihen miten usein toi tulee ulos, niin tälläset kotimaan uutiset ja tälläset, ni ei tuu Ruotuväen kautta eikä mun mielestä tarvikkaan tulla, et ei tää oo lehti, joka kilpailee päivälehtien kanssa, ni ehkä sellasia tossa ei oo, mut mun mielestä ei tarviikaan olla.

Ajattomia artikkeleita henkilöstö ei Ruotuväkeen kaipaa. Henkilöstö kokee, ettei sellaisten artikkelien kirjoittaminen kuulu Ruotuväelle, vaan niiden kirjoittamisen hoitavat muut lehdet. Henkilöstö uskoo myös, etteivät varusmiehet jaksaisi lukea kovin pitkiä tekstejä.

H3: Silloin lukijakunta kapenis, varusmiehet esimerkiksi veikkaisin, niin ei jaksais kiinnostua lehdestä.

10 VARUSMIEHET JA RUOTUVÄKI-LEHDEN VERKKOSIVUSTO

Lähes kaikki vastanneet varusmiehet kertoivat, etteivät he ole käyneet koskaan Ruotuväen verkkosivustolla. Osa vastaajista kertoo, että he ovat vierailleet sivustolla joko suoraan tai välillisesti. Muutama Ruotuväen verkkosivustolla käynneistä vastaajista kertoo löytäneensä Ruotuväen sivustolle mil.fi-sivuston kautta.

V13: No vahingos on tuol millin sivuult menny, et ei mitenkään tarkotuksella.

Kuitenkaan henkilöt, jotka verkkosivustolla ovat käyneet, eivät ole vierailleet siellä aktiivisesti. Lähes kaikki varusmiehistä, jotka eivät olleet käyneet Ruotuväen verkkosivustolla, kertoivat, etteivät he edes tienneet sellaisen olemassaolosta.

V14: Ei o kyl ees kauheesti tullu ajatelleeks, et sellaset on olemassa.

V42: Osasy siihen saattaa olla se, että viikon aikana tulee, niin tuutin täydeltä sitä tavaraa ja se on niin pakkopullaa, et sit lomilla ei halua ajatella sitä.

10.1 Verkkosivuston tekstisisältö

Varusmiesten mielestä lehdessä ja lehden verkkosivustolla tulisi olla sama sisältö. Verkkosivustolta kaivataan kuitenkin pidempiä ja syvempiä artikkeleita kuin lehdestä. Varusmiehet perustelivat sitä muun muassa sillä, että lehden sivumäärä on rajallinen, mutta verkossa kaikki mahdollisuudet ovat käytettävissä.

V27: Ja sit netishä voi olla enemmän. Ku sinne pystyy kuitenkin. Ei se o mikään Amerikan temppu, et sinne niitä juttuja laittaa, et jos lehden painaa kerran kahessa viikossa ja kaikki sivumäärät on samoja, ni ei sitä kaikkia juttuja voi laittaa lehteen. Netissä vois olla enemmän, just jos kattoo vaik meidän komppaniaa niin ei siellä puolillakaan oo tietokonetta. Sit, jos tulee tohon sodeen, niin siel on sata jätkää venaamassa koneelle, ni missäs käyt. Mieluummin vois hommata sinne meidän tv-tupaan yhen tietokoneenki sitte.

Mielipiteet verkkosivustolla olevien artikkeleiden pituuksista jakaantuvat laajalle. Varusmiehet haluavat tutustua artikkeliin ensin lyhyenä ja sen jälkeen päättää, haluavatko lukea sen pidempänä. Varusmiehet peilaavat mielipiteitään usein iltapäivälehtien verkkosivustoihin. Heidän mielestään etusivun ingressien takaa voisi löytyä pitkäkin tarina.

V22: Nehän on aika hyvii, ku netissä on usein sillee, et on aika lyhyesti se juttu ja sit ku siit klikkaa, ni se tulee aika pitkänäkin.

V20: Mut mä luen netistä kyllä mieluummin lyhyttä, menee hermo, jos pitää pientä pränhtiä kauan kytätä, et mieluummin sen sitte lukee lehestä ja netistä semmosta aika lyhyttä.

Suurin osa vastanneista varusmiehistä oli sitä mieltä, että Ruotuväen verkkosivustolla olisi hyvä olla keskustelupalsta, mutta he itse eivät luultavasti sinne kuitenkaan kirjoitaisi.

V8: Mua tuskin kiinnostais keskustelupalsta, mut jotain vois kiinnostaa, ni ne pääsis juttelee semmosten samanlaisten henkilöiden kanssa...

V18: Kyl mä luulen, et varmaan uudet, ketä ois tulos, ni varmaan käyttäis.

Haastattelussa tuotiin esille myös jo olemassa oleva Aamukampa.net-sivusto, joka on maanpuolustukseen keskittynyt keskustelupalstasivusto. Sivustolla voi keskustella niin alkavasta palveluksesta, menneestä armeija-ajasta, siviilipalveluksesta kuin sodistakin. Muun muassa Aamukampa.net täyttää jo keskustelun tarpeita ja sen vuoksi Ruotuväen ei ehkä kannata käyttää resurssejaan keskustelupalstan ylläpitoon.

10.2 Verkkosivuston multimediasisältö

Kaikki vastanneet varusmiehet pitävät hyvänä ideana, että Ruotuväen verkkosivustolla olisi videomateriaalia. Varusmiehiä kiinnostivat kaikkein eniten kalustoesittelyt, mutta sillä tavalla, että lehdessä kerrotaisiin, että verkkosivustolta löytyy esittelyvideoita esimerkiksi puolustusvoimien uusista hankinnoista. Videoiden aiheita mietittäessä esille nousivat myös sotaharjoitukset ja taisteluammunnat sekä erilaiset sotilaalliset tapahtumat. Harjoituksista mainittiin muun muassa sellaiset, jotka koskettavat valtakunnallises-

ti kaikkia varusmiehiä. Niistä varusmiehet toivoisivat näkevänsä esimerkiksi videokoosteita tai haastatteluja.

V28: Lehtee saa vaan tekstii ja kuvii, niin netis pitäis just hyväksyä sitä, et sinne saa ääntä ja videoo. Jotku vaik videoreportaasit ois mielenkiintosii. Niist vois täs lehes vai lukeekki, et katso videoraportti netistä, niin senhän menis ilman muuta katsomaan, jos on kiinnostava aihe.

V31: Jostain tapahtumista ja harjotuksista videoita ja kuvia niin vois olla mukava. Näkis vähä mitä tuolla on eikä lukea pelkästään noista jutuista.

V42: No esim. siellähän sais vaiks sit sen varusmiehen päivärytmin videolle klippeinä.

Varusmiehet ovat jo aikaisemmin tuoneet ilmi kiinnostuksensa muita varuskuntia kohtaan ja toivat myös videoaiheita miettiessään esille, että haluaisivat tutustua muihin varuskuntiin videosittelyjenkin muodossa.

Yksikään varusmiehistä ei pitänyt gallupeja erityisen hyvänä ideana, mutta reilu puolet vastaajista piti sitä kuitenkin ”ihan kivana” sisältöideana. Vajaa puolet vastanneista varusmiehistä oli sitä mieltä, ettei gallup ole tarpeeksi houkutteleva, että he menisivät vartta vasten katsomaan sen verkkosivustolta. Nämä vastaajat luonnehtivat gallupeja myös tylsiksi ja turhiksi.

V21: Niin ois aika mielenkiintosta nähä et miten vaiks varusmiesten ja siviilien mielipiteet eroo tai sit vaiks varusmiesten ja henkilökunnan mielipiteet...

V42: Gallupit on yleensäkin niin tylsiä ja turhia ja ihmiset vastailee niihin sillä periaatteella, että ne pääsee mahdollisimman nopeesti pois siitä tilanteesta, niin ni ei.

V40: No, mut se vois se galluppi periaatteessa toimiakin, jos se ois ns. kasarmi-alueen sisäpuolella ja sit se ois sellanen toisenlainen täältä nyt ei niin helpolla lähdetä karkuun.

V17: Ei ne kyl sais menemään sinne sivuille.

Videoiden suhteen vastaajat painottavat sitä, että niistä pitäisi tiedottaa lehdessä, jotta varusmiehet tietäisivät niistä ja menisivät verkkosivustolle niitä katsomaan. Videoina varusmiehiä voisivat kiinnostaa myös ennen julkaisemattomat osuudet haastatteluista,

mutta varusmiehet korostavat, että kiinnostus niitä kohtaan riippuisi pitkälti aiheesta ja haastateltavasta.

V22: No seki ois varmaan aika paljo siitä riippuis, et ketä siellä ois haastattelussa, että just esimerkiks Norjan puolustusvoimainkomentaja Sverre Diesen ei välttämättä just kiinnostais, mut jos ois vaiks joku muu, ni vois kiinnostaa.

V33: Jos se ois jostain ajankohtasest jutust, niin kiinnostais.

Varusmiesten mielestä tänä päivänä ääni ei riitä ilman kuvaa verkkosisällöksi. Monien mielestä pelkkään ääneen on vaikea keskittyä, ja jos he tietokoneelta jotain kuuntelevat, he olettavat, että he myös näkevät kuvan. Varusmiehet mainitsevat, että äänimateriaali voisi olla esimerkiksi haastatteluja tai soittokunnan soittoa, mutta nekin toimisivat heidän mielestään paremmin videona kuin pelkkänä äänenä. Voidaan olettaa, että nykyinen nettivideoiden huima suosio on vaikuttanut varusmiestenkin mielipiteisiin siitä, että pelkkä ääni ei enää riitä. Varusmiehet myös tiedostavat, ettei nettivideoiden kuvan laatu ole tasoltaan samanlaisia kuin televisiossa – eivätkä he vaadikaan sitä.

V22: Nii se kuva on kuitenkin kohtalaisen helppo sinne tuottaa, ni miks sen tarvis olla vaan äänenä?

10.3 Näköislehti, verkkosivuston ulkoasu ja puutteet

Varusmiehet eivät näköislehdestä juuri perusta. Heidän mielestään se on hankala, eikä sillä pystytä hyödyntämään tarpeeksi internetin mahdollisuuksia, kuten videoiden käyttämistä. Varusmiehet pitivät silti siitä, että näköislehti mahdollistaa sen, että esimerkiksi lehdessä olleesta jutusta voi vihjaista kaverille ja näyttää kyseisen artikkelin helposti. Varusmiehet pitävät internetistä löytyviä näköislehtiä arkistona, josta voi vaivattomasti etsiä jonkun mieleen painuneen artikkelin, jos sitä kaipaa. Yleisesti varusmiehet liputtavat paperilehden puolesta.

V22: Nii mut ei sitä oo toistaseks kyl viel mihinkää tarttenu, et mielummin luen sen sit ihan paperisena.

V28: Mun mielest näköislehti on just se huono idea. Se on vaa sama homma samal kaaval just, ku netis voi hyödyntää sitä videoo ja ääntä, niin pitäis sit käyttää niitä eikä olla vaan kopio siit siel verkossa.

V34: No onhan se ihan hyvä olla, jos jonku hyvän jutun on nähny siinä ja halua lukee sen vaikka kämpillä tai vastaavaa, ni se tuottaminen on kuitenkin lähestulkoon ilmasta, ni se nyt on aika sama lätkästä se sinne (nettiin).

V33: Tai näyttää jollekin. Oon mä ainakin ku ei tuu viety tonne siviilin puolelle tota lehteä, niin vois esimerkiks kuvitella, et näyttäis jollekin kaverille, joka tulee esimerkiks tai muutama kaveri on tulos just tammikuus inttiin, ni niille sielt jotain.

V13: Kyl se ihan vois olla hyvä asia. Vois käydä lukemas palvelusajan jälkeenkä, jos jotain kiinnostaa.

Varusmiesten mielestä Ruotuväen verkkosivusto on selkeä ja yksinkertainen sekä armeijan tyylille sopiva. Värimaailma ei varusmiesten mukaan ole mitenkään sykähdyttävä, mutta linjassa lehden kanssa.

V42: Mmmm.. ei sitä kannate lähtee, nii hirveesti hienostelevaan, pitää samantaisena simpelinä ja yksinkertaisena värimaailmaltakin sit tietää, et ollaan oikeella sivullaki.

V8: No noi värit ainaki... Niis pysytään noissa puolustusvoimien väreissä, ni se on kyl ok... Jos ne nyt ois vaaleenpunaset tai punaset, ni ei se kyl oikeen sopis.

Etusivulta varusmiehet toivovat iltapäivälehtimäistä taittoa, toisin sanoen etusivulla tulisi olla näyttäviä otsikoita, lyhyitä ingressejä ja enemmän kuvia.

V34: Vois olla semmoset tuoreimmat jutut sellasina pikalinkkeinä ja niitten kautta mennä, muuten ihan selkee perusasettelu.

V26: Just niinku sanoin, et Iltalehden sivuil ku sä meet sinne, niin siin on se, et sä voit selata siel ja siin on isoo kuvaa ja vähä tekstii ja monta otsikkoo tulee siinä. Sit selaat ja otat mielenkiintosimman. Kyl se toimii.

Varusmiehet toivoivat, että Ruotuväki-lehdessä tiedotettaisiin paremmin lehden verkkosivustosta esimerkiksi artikkelien yhteydessä. Varusmiehet ehdottivat, että artikkelin kuvan päällä olisi esimerkiksi banneri, jossa voisi olla esimerkiksi seuraavanlainen teksti: ”Lisää kuvia sotaharjoituksista osoitteessa www.ruotuväki.fi”.

V26: Jos täs olis vaik jotain pikkujuttuja, et verkossa kerrotaan enemmän jotain jutusta, ni ehkä sit saattais käydäki siel sivuil. Kun varusmiehiltä kysyttiin, millaista sisältöä he haluaisivat verkkosivustolla olevan, he mainitsivat paljon sellaisia asioita, joita siellä jo on. Näitä asioita olivat muun muassa

kuvagalleriat, uutissyötteet sekä useammin kuin kahden viikon välein päivittyvää informaatiota. Näin ollen verkkosivuston mainostamiseen pitäisi kiinnittää nykyistä enemmän huomiota, jotta tieto sivuistosta tavoittaisi kaikki varusmiehet.

Varusmiehet pitävät hyvänä sitä, että verkkosivusto on linjassa lehden kanssa. Varusmiesten mukaan verkkosivuston tehtävä on täydentää lehteä, mutta ei toisinpäin.

11 HENKILÖSTÖ JA RUOTUVÄKI-LEHDEN VERKKOSIVUSTO

Lähestulkoon jokainen henkilöstövastaajista on vierailnut Ruotuväen verkkosivustolla vähintään kerran. Henkilöstön jäsenet vierailevat sivustolla hyvin vaihtelevalla aktiivisuudella, mikä todennäköisesti selittyy heidän työnkuvillaan. Esimerkiksi tiedottaja tai toimistotyöntekijä vierailee sivustolla luultavasti paljon esimerkiksi kouluttajia enemmän. Pääasiassa henkilöstön jäsen vierailee sivustolla tiedonhankinnallisista syistä. Myös mil.fi-sivuston kautta vierailaan Ruotuväen sivuilla.

H7: Mä oon ihan jollain hakusanalla hakenu jotain ja siitä on sitten tulosten kautta tullut linkki johonkin artikkeliin.

H8: Puolustusvoimien sivuilla on joku otsikko, jonka mä haluan kattoo, et mitä sen takana on.

Ne, jotka sivustolla eivät ole vierailleet, eivät myöskään osaa kuvitella, millaista sisältöä siellä voisi olla. Lisäksi he painottavat sitä, että Ruotuväen tulisi mainostaa verkkosivustoaan lehdessä, jotta tieto sen olemassaolosta tavoittaisi kaikki.

11.1 Verkkosivuston tekstisisällöt

Verkkosivustolta kaivattaisiin myös raskaampaa sisältöä, mikä tarkoittaa sitä, että henkilöstö haluaisi verkossa olevan enemmän juttuja ja pidempiä artikkeleita, mitä lehdessä on. Heidän mielestään lehdessä ilmestyviä artikkeleita voisi hyvin myös jatkaa verkossa tai julkaista niitä siellä pidempänä. Henkilöstö perusteli tätä varusmiesten tavoin muun muassa sillä, että lehden sivumäärä on rajallinen, kun taas internet mahdollistaa lähes rajattoman tiedonjakamisen.

H10: Periaatteessa voi olla samakin sisältö, mutta netissä laajempänä. Että tämöseen pienempään julkasuun, että pysyy sivumäärät kohtuullisena, ni ei oo mitään järkee alkaa kirjottaa kovin laajaa, sit taas netissä se on helpompi päivittää ja sinne kirjottaa.

Valtaosa vastanneista henkilöstön jäsenistä lukisi verkosta mieluummin pidempää tai pituudeltaan vaihtelevaa tekstiä. Neljännes vastaajista lukisi puolestaan mieluummin lyhyttä ja ilmaisultaan tiivistä tekstiä.

H7: Lyhyttä, et mä en jaksä näytöltä hirveen pitkiä tekstejä lukee.

H2: Varmaan ihan molempii. Riippuu vähän, millanen artikkeli, mist kirjotetaan. Kaikesta ei voi kirjottaa kevyesti ja kaikist ei saa kevyellä uskottavaa. Se riippuu hyvin pitkälti siitä, millanen toi aihe on.

Vastauksista voidaan päätellä henkilöstön jäsenten pitävän internetin mahdollisuuksia rajattomina, minkä vuoksi he olettavat, että internetistä löytyy laajemmin tietoa.

Pääsääntöisesti henkilöstö pitää ideaa keskustelupalstasta hyvänä, mutta moni pelkää puolustusvoimia koskevan keskustelun vaativan suuria moderointiresursseja, sillä puolustuspolitiikka on aihe, joka herättää ihmisissä vahvoja tunteita ja mielipiteitä.

H11: Kyllä se varmaan vois toimiakin... Siinä on varmaan se vaara, et siellä on sit paljon näitä häiriköitä.

H4: Kyllä, mutta siinähän täytyy sitte olla semmosta hallittua se, ettei se mene ihan mauttomuuksiin.

H8: Se olisi varmaankin ihan hyvä ajatus. Sen kontrollointi vaan voi olla haasteellinen juttu, et jos vertaa muihin puolustusvoimia tällä hetkellä käsitteleviin keskustelupalstoihin, vaikka susiyykköseen tai aamukampaan, niin siellä kaiken näkösiä provokaattoreita ja muita liikkuu niin se, että pysyiskö se niin kun, mil-laseksi se muodostuisi se keskustelu siellä, niin se voi olla haasteellista, mutta toisaalta hyvällä moderaattoritoiminnalla sekin on hanskattavissa.

11.2 Verkkosivuston multimediasisältö

Gallup jakaa vastaajat kahteen: osa on sitä mieltä, että gallupit ovat tylsiä, mutta toisten mielestä ne ruokkisivat suomalaisten perusuteliaisuutta. Gallupeja pidetään myös tapana provosoida keskustelua sekä mahdollisena vaikuttavana tekijänä.

H3: Riippuen siitä, mikä sen toimeksantaja on. Gallup itsessään on aika turha, mutta jos gallup menee oikeeseen paikkaan ja sitte saattais vaikuttaa, ni kyl.

H4: Ainahan suomalainen haluaa tietää, mitä ajatellaan tai mitä muut ajattelee, et varmaanki.

Henkilöstön jäsenet ajattelivat, että Ruotuväen nettivideot voisivat käsitellä myös henkilöstön jäsenten ja varusmiesten arkea, ajankohtaisia uutisia, kalustohankintoja, sotaharjoituksia ja julkisuuden henkilöiden terveisiä varusmiehille. Henkilöstöllä on varusmiesten kanssa videon sisältöjen suhteen yhteinen linja. Erityisesti puolustusvoimien uusia kalustohankintoja koskevat kalustoesittelyt koettiin molempien vastaajaryhmien kesken erityisen hyvänä ideana.

Kaikki vastanneet pitivät hyvänä ideana julkaista taustoittavaa haastattelumateriaalia verkossa joko tekstinä tai videona. Videomateriaalin sisältöön tulisi kiinnittää erityistä huomiota, jotta ihminen tulisi videon takia Ruotuväen verkkosivustolle useammin kuin yhden kerran.

H8: Itsekin tulee katsottua aika ajoin netistä sellaisia uutisia, joissa on linkitetty, että katso koko haastattelu täällä tai tuolla niin tulee katottua, mut et siin on se riski, et sitte loppupeleissä jos käy niin, et jos se haastattelu on netissä lässähtänyt, se ei sinänsä tuo olennaista lisää siihen, mitä on jo kerrottu, niin sen jälkeen voi olla, että ei enää toista kertaa tavallaan linkitäkkään itseään sinne. Se, että taas on sanottu sellaset, jotka ei päivittäin ole puolustusvoimien kanssa tekemisissä. Yks joka tässä koko ajan keikkuu, niin on reserviläiset, jotka on tietysti tärkeä ryhmä, joka seuraa tätä, niin heille nää tuo varmasti paljon enemmän.

H11: No sekin vois olla semmonen kyllä että, taustavideoo haastattelusta vois olla semmonen kans toimiva ratkasu.

Henkilöstö ei näe tarvetta julkaista pelkkää ääntä verkossa. Heidän mielestään materiaalin tulisi olla mieluummin videona. Henkilöstö ei myöskään osaa keksiä mitään sellaista tilannetta, jossa pelkkä ääni toimisi videota paremmin.

H2: Radiosta kuullaan pelkkää ääntä. Jos sul on tietokoneen näyttö naaman edes ja sielt tulee pelkkää ääntä, ni tulee semmonen olo et: ”Joo, nyt on taas pienel budjetil oltu liikentees.”

11.3 Näköislehti, verkkosivuston ulkoasu ja puutteet

Varusmiehistä poiketen suurin osa henkilöstöstä oli sitä mieltä, että näköislehti on hyvä olla verkossa. Vaikka vastanneet eivät itse näköislehtiä juurikaan lukeneet, he olivat vakuuttuneita siitä, että ne kiinnostaisivat toisia – esimerkiksi nuorisoa. Ne, jotka pitivät näköislehteä huonona ideana, olivat sitä mieltä, että näköislehti on kömpelö ja hankala käyttää.

H8: Mä en o niiden kovin suuri fani. Must ne on kömpelöitä ja aika klinisiä. Mä otan mieluummin lehden tai sitten netissä erikseen jonkun uutisen.

H3: Ihan hyvä se on niin kauan, kun ei mennä pelkästään siihen näköislehteen.

Henkilöstön jäsenet kuvasivat Ruotuväen verkkosivustoa seuraavanlaisin adjektiivein: yksinkertainen, selkeä, valju, armeijamainen, helppolukuinen, hillitty ja uskottava. Kuten varusmiehet myös henkilöstö piti Ruotuväen verkkosivustoa lehden kanssa linjassa olevaksi, mikä koettiin hyvänä asiana. Sivuston väritystä kuvattiin valjuksi sekä hyvin armeijamaiseksi. Sivuston navigointia kiitellään selkeäksi ja helppokäyttöiseksi. Henkilöstö oli pääosin tyytyväinen verkkosivuston ulkonäköön.

Henkilöstön jäsenet peräänkuuluttavat sitä, että Ruotuväen verkkosivustolla tulisi olla ajankohtaista ja useasti päivittyvää tietoa, kun taas lehdeltä he toivoisivat pysyvämpää tietoa ja ajattomampia tekstejä. Vastausten perusteella voimme todeta, että vaikka he vierailevat verkkosivustolla, he eivät tiedosta sitä, että sivusto päivittyy lähes päivittäin. Sen sijaan he kuvittelevat sisällön pysyvän samana pidemmän aikaa.

H6: Ei tuo pysty olemaan ajankohtanen, jos se tulee kahen viikon välein, päivälehti pystyy olemaan ajankohtanen. Siksi netissä se (sisältö) on erittäin ajankohtaista.

Varsinaisia parannusehdotuksia henkilöstön keskuudesta ei noussut esille, mutta esimerkiksi suoraa sanahakua kaivattiin etusivulle.

12 KEHITYSIDEOITA LEHDELLE

Useat vastanneet toivoivat Ruotuväessä olevan pitkiä artikkeleja, jotka jatkuisivat useassa numerossa. Vastanneiden mukaan tällaiset artikkelisarjat voisivat käsitellä esimerkiksi sotahistoriaa. Erityisesti varusmiehet kertoivat kiinnostuksestaan sota-artikkeleja kohtaan. Myös poliittiset artikkelit, jotka voisivat kertoa esimerkiksi vallitsevien kriisien taustoista, olivat toivottuja. Tällaisten artikkelien toivottiin myös ilmestyvän sarjoina, joissa voisi vaikka seurata jonkun kriisin kehittymistä. Varusmiehet ovat kiinnostuneita esimerkiksi Lähi-idän kriisin taustoista.

Maailmalla-osio mainittiin usein suosikkiosiona varsinkin varusmiehien keskuudessa, mutta myös tämän osion artikkelien toivottiin olevan pidempiä. Erityisesti toivottiin lisää henkilöhaastatteluja rauhanturvaajista ja konkreettista tietoa esimerkiksi siitä, millaisia heidän päivänsä ovat ja millaista heidän elämänsä kohteissa on. Vastajat toivoivat myös enemmän kuvia rauhanturvaakohteista. Vastajien mielestä näitä voisi esimerkiksi koota Ruotuväen verkkosivustolle galleriaksi. Tästä pitäisi kuitenkin mainita lehdessä, jotta tieto galleriasta tavoittaisi kaikki.

Vastanneet toivoivat sarjaa, jossa esiteltäisiin puolustusvoimien käyttämää kalustoa yksityiskohtaisesti. Joka lehdessä voitaisiin esitellä aina uusi kone tai ase. Näistä toivotaan mahdollisimman yksityiskohtaista tietoa, ja vastanneiden mukaan kalustoesittelyyn voisi toteuttaa kokonaan tai osittain myös Ruotuväen verkkosivustolla. Mikäli idea toteutettaisiin osittain verkossa, toivoisivat vastaajat, että verkosta löytyisi silloin kalustosta videoita, lisää kuvia sekä mahdollisesti linkit valmistajien sivuille. Journalistisesti uutislehden verkkosivustolla jonkin yrityksen sivuille linkkaaminen saattaisi kuitenkin olla epäilyttävää ja tulkittaviksi valmistajan mainonnaksi. Ruotuväen tulisikin pohtia, onko valmistajan sivuille linkkaaminen välttämätöntä tai moraalisesti oikein.

Jatkuvaksi artikkelisarjaksi ehdotettiin myös esittelyä erilaisista työtehtävistä, joita puolustusvoimat tarjoaa. Sekä henkilöstön että varusmiesten mukaan olisi tarpeellista saada tietää, kuinka varusmiespalveluksesta voisi ottaa kaiken mahdollisen hyödyn irti ja millaisia tehtäviä puolustusvoimat voisi tulevaisuudessa työrintamalla tarjota. Esittelyyn toivottiin erityisesti puolustusvoimien tarjoamia erityiskoulutuksia, jollaisia ei siviilissä

ehkä ole edes mahdollista saada. Toisaalta toivottiin myös tiedotusta siitä, että miten voisi varusmiespalveluksessa saamaansa koulutusta jatkaa siviilissä eri kouluissa. Tähän toivottiin yhteistyöhön koululaitoksia ja sellaisia ihmisiä, jotka ovat tällaisen tien itse käyneet tai ovat nyt siviilipuolella työssä, johon ovat saaneet koulutuksen puolustusvoimilta.

12.1 Muut varuskunnat

Vastanneet kokivat usein oman varuskuntansa tylsäksi ja tavalliseksi ja muiden varuskuntien arjen paljon mielenkiintoisemmaksi. Lukijat kaipasivat tietoa muiden varuskuntien arjesta. Tämän voisi heidän mukaansa toteuttaa esimerkiksi juttusarjana, jossa esiteltäisiin vuorollaan jokainen varuskunta joko varusmiehen tai henkilöstön jäsenen kautta seuraamalla päivän tai viikon ajan hänen arkeaan varuskunnassa. Tällaiset reportaasit puuttuvat vastaajien mukaan kokonaan Ruotuväen sivuilta. Myös henkilöstö kaipasi varusmiehen ääntä enemmän kuuluviin ja ehdotti, että jotkut varusmiehet voisivat pitää blogia Ruotuväen verkkosivustolla. Vastaajat kiittelivät nykyistä Palveluksessa -osiota, mutta se koettiin liian lyhyeksi eikä sen koettu antavan tarpeeksi konkreettista tietoa muista varuskunnista.

Muiden varuskuntien elämään voitaisiin vastaajien mukaan tutustua myös tilastoiden avulla. Vastanneet varusmiehet kaipaisivat Ruotuväkeen tilastoja ja vertailuja esimerkiksi varusmiesurheilusta (kuten kuntotestien ja ammuntojen tuloksista). Tilastot kaikista mahdollisista asioista, joista vain on olemassa kerättyä tietoa, kiinnostavat varusmiehiä. Varusmiehet totesivatkin, että kaikki mahdollisimman yksityiskohtainen tieto eri varuskunnista kiinnostaa heitä. Vastanneet kiittelivät Ruotuväessä julkaistua Sotilaskodin munkki -vertailua, mutta olivat sitä mieltä, että tällaisia artikkeleita saisi lehdessä ilmestyä useamminkin ja laajemmin erilaisista aiheista.

12.2 Urheilu, sarjakuvat ja puuhastelut

Urheilu nousi esille, kun kysyttiin, mitä Ruotuväestä puuttuu. Ruotuväkeen toivottiin erillisiä urheilusivuja. Vastaajat pohtivat, mitä urheilusivut voisivat käsitellä. Ensiksi lehteen toivottiin jääkiekon SM-liigapelien tuloksia sekä kesällä jalkapallon tuloksia,

mutta pohdittuaan hetken vastaajat totesivat, että niiden tuloksia saa muualtakin ja Ruotuväen ilmestyessä tulokset olisivat joka tapauksessa jo vanhoja.

Vastaajien mielestä urheilusivut voisivatkin keskittyä varusmiesurheiluun ja varusmiesurheilukilpailuiden raportoimiseen. Vastaajat toivoivat myös urheilusivuille tilastoja ja vertailuja eri varuskuntien kesken. Tämän uskottiin lisäävän varusmiesten motivaatiota kuntotesteissä ja Cooperin testeissä, jos varuskunnat rankattaisiin tulosten perusteella esimerkiksi neljästi vuodessa. Tällöin olisi motivaatiota nostaa oman varuskunnan yhteispisteitä.

Urheilusivuille toivottiin myös henkilöhaastatteluja varusmiespalvelustaan suorittavista ammattilaisurheilijoista ja erityisesti siitä, miten he ovat sovittaneet palveluksen ja kilpailun yhteen. Ammattilaisurheilijoilta kaivattiin vinkkejä muille varusmiehille. Vastanneiden mukaan tällaisen artikkelin voisi tehdä myös reportaasimuodossa ja seurata urheilijan elämää varuskunnassa muutaman päivän ajan. Vastanneita kiinnosti myös, miten urheilijat valmistautuvat palveluksessa tuleviin kilpailuihin tai peleihin ja kuinka vaikeaa joukkueurheilun ja asepalveluksen yhteensovittaminen on.

Tämän lisäksi urheilusivujen toivottiin tarjoavan liikunta- ja ruokailuvinkkejä terveyteen ja hyvinvointiin keskittyvien aikakauslehtien tapaan: sivuilla voisi olla konkreettisia ruoka- ja urheiluohjelmia, joiden avulla varusmiespalveluksessa hankittua kuntoa voisi kotiutumisen jälkeenkin pitää yllä. Tällaisiin artikkeleihin sopisivat haastateltaviksi esimerkiksi huippu-urheilijat, ravitsemusterapeutit sekä personal trainerit, jotka laatisivat ohjelmia lukijoiden käyttöön.

Erityisesti varusmiehet, mutta myös osa henkilöstöstä toivoi Ruotuväkeen sarjakuvia. Yksi hauska kuva (Tornitouhua) ei heidän mielestään tuo tarpeeksi hupia kahdelle viikolle. Vastanneiden mielestä Ruotuväessä voisi ilmestyä esimerkiksi Masi tai jokin samantyylinen armeija-aiheinen sarjakuva. Vastanneiden mielestä sarjakuvan ei silti tarvitsisi olla tunnetun piirtäjän tunnettu sarjakuva, vaan Ruotuväki voisi heidän mielestään hyvin luoda oman sarjakuvan ja sarjakuvahahmot lehden sivuille. Ruotuväen toivottiin tarjoavan myös muunlaista puhdetta, kuten sudokuja tai sanaristikoita iltojen ja päivystysvuorojen ratoksi. Vastanneiden mukaan visailuja ja tietokilpailuja saisi olla nykyistä (Tupavisa) enemmän.

12.3 Karsintaehdotukset lehdelle

Jos kaikki tai edes osa tutkimushaastatteluissa saaduista hyvistä juttuideoista toteutetaan, on syytä poistaa lehdestä joitakin nykyisiä juttuja. Kävi ilmi, etteivät varusmiehet kaipaa siviilielämään viittaavia artikkeleja, kuten festareista, keikoista tai elokuvista kertovia artikkeleja ja arvosteluja, sillä se saa heidät vain kaipaamaan pois varuskunta-alueelta. Varusmiehet muun muassa mainitsivat, että heistä ei ole mukavaa lukea esimerkiksi elokuva-arvosteluja, koska elokuvaliput ovat varusmiehelle liian kalliita, eivätkä he sen vuoksi pääse elokuvia katsomaan. Lisäksi se, että he lukevat keikasta tai tapahtumasta, joka on jo ollut, ei tuntunut heidän mielestään mielekkäältä.

Tutkijoiden mielestä Ruotuväki voisikin tämän perusteella harkita elokuva- ja levyarvostelujen sekä esimerkiksi festarijuttujen siirtämistä lehden verkkosivustolle. Juttuja ei kuitenkaan kannattaisi kokonaan poistaa, sillä aikaisemmissa tutkimuksissa varusmiehet ovat luokitelleet juuri nämä jutut mielenkiintoisimmiksi. Tässä tutkimuksessa haastateltiin vain murto-osaa varusmiehistä, joten suoralta kädeltä ei voida todeta, ettei varusmies kaipaa siviilielämää koskevia juttuja. Verkkosivusto mahdollistaisi myös lisämateriaalin, esimerkiksi ääninäytteiden tai elokuvatrailerien linkittämisen, juttujen yhteyteen. Tämä ehdotus saa tukea myös siitä, että näitä sivuja ei kukaan maininnut suosikkiosakseen ja useampi vastaaja sanoi, että hyppää yleensä näiden sivujen ylitse.

13 JOHTOPÄÄTÖKSET

Ruotuväki-lehti on tuttu sekä kaikille varusmiehille että puolustusvoimien henkilöstölle, mutta näillä kahdella lukijaryhmällä on lehteen aivan erilainen suhde. Henkilöstölle lehti on ensisijaisesti kiinteä osa työpaikan arkirutiineja: lehteä selataan kahvia juodessa eikä siihen välttämättä käytetä paljoa aikaa. Henkilöstön jäsenet toivat haastatteluissa myös esille sen, ettei Ruotuväen taso ole heille riittävä ammattilehtiin verrattuna.

Tutkimuksessa kävi ilmi, ettei varusmiehillä ole usein aikaa syventyä lehteen kerralla kunnolla, mutta he palaavat siihen usein uudestaan. Varusmiehet toivat esille sen, että varsinkin päivystysvuorossa lehteä luetaan hyvin tarkasti muun lukemisen puutteessa. Tällöin varusmiehet kertovat lukevansa lehdestä kaikki artikkelit huolellisesti.

Tutkimus havahdutti siihen, miten eri tavalla nämä kaksi lehden lukijaryhmää lehteä lukevat: henkilöstö keskittyy lähes yksinomaan lehden alkupuolen uutisiin ja poliittisiin artikkeleihin ja he ohittavat kokonaan varusmiehiä koskevat tai varusmiehille suunnatut artikkelit. Varusmiehet puolestaan ohittavat helposti erityisesti korkea-arvoisten sotilashenkilöiden haastattelut ja keskittyvät enemmän heitä itseään koskeviin ja heille suunnattuihin artikkeleihin.

Molemmat kohderyhmät sen sijaan ovat yhtä mieltä siitä, että Ruotuväen ulkoasu on tällä hetkellä harmaa, tylsä ja armeijahenkinen, mutta selkeä. Kummankaan ryhmän edustajat eivät silti tarkkaan osaa kuvailla, miten Ruotuväen ulkonäköä voisi tulevaisuudessa parantaa tai millaisena he Ruotuväen mielellään näkisivät. Tämän voidaan ajatella johtuvan siitä, että vastaajat ovat joko muutosvastarintaisia tai pitävät armeijaa instituutiona, joka ei muutu, ja Ruotuväkeä osana sitä.

Tämä tutkimus vahvistaa, että Ruotuväen sisällön ja ulkoasun suunnittelemiseen pitää varata aikaa. Vaikka lehden ulkonäköä pidetään tällä hetkellä vastaajien mukaan ”lehden arvolle sopivana”, on se vastanneiden mielestä myös tylsä eikä juuri houkuttele lukemaan. Lehti toimii myös Ruotuväen ja puolustusvoimien käyntikorttina, ja sen ulkonäkö voisi antaa näistä houkuttelevamman kuvan. Sisällöllisesti vastaajat tuntuivat itsekin olevan aika hakoteillä siltä osin, mitä lehdestä haluaisivat lukea, mutta lähes

kaikki vastaajat mainitsivat, että haluaisivat tutustua enemmän muiden varuskuntien arkeen. Tässä on Ruotuväelle yksi haaste: kuinka tuoda jatkossa Suomen varuskuntien erilainen arki lehden sivuille?

Tutkimuksen tärkein tehtävä oli antaa Ruotuväelle tietoa siitä, mitä vastaajat ajattelisivat, jos Ruotuväki tulevaisuudessa ilmestyisikin enemmän aikakauslehden tyyllisenä julkaisuna. Tutkimuksesta kävi ilmi, ettei suurin osa vastaajista haluaisi muuttaa Ruotuväkeä aikakauslehtimuotoon. Tämä kuitenkin kertoo ehkä enemmän siitä, että nykyiseen Ruotuväkeen on totuttu kuin siitä, että aikakauslehtimuotoista Ruotuväkeä varsinaisesti vastustettaisiin. Kukaan vastaajista ei suoralta kädeltä tyrmännyt ideaa, mutta suurin osa ei myöskään ymmärtänyt, miksi lehden kokoa ja muotoa pitäisi lähteä muuttamaan.

Valtaosa vastaajista toivoi Ruotuväessä olevan pidempiä artikkeleja. Myös artikkelisarjoja, jotka jatkuisivat seuraavassa numerossa, toivottiin paljon. Kysyttäessä, millaiset artikkelit Ruotuväestä puuttuvat kokonaan tai millaisia vastaajat haluaisivat lukea, liikkuvat aiheet aikakauslehdille tyypillisissä aiheissa, kuten sotahistoriaa käsittelevissä artikkelisarjoissa sekä terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä artikkeleissa ja harjoitteluvinkeissä. Tällaisia artikkeleja näkee usein aikakauslehdissä, mutta uutislehdille ne eivät ole tyypillisiä. Sisällöllisesti vastaajat toivoivat Ruotuväen olevan siis enemmän aikakauslehtimäinen kuin uutislehti. Vastaajien mukaan tuoreita, ajankohtaisia uutisia voisi myös päivittää Ruotuväen verkkosivustolle, mikä myös tukee sitä, että Ruotuväki voisi tulevaisuudessa olla enemmän aikakauslehden kuin sanomalehden tyylinen. Tällöin Ruotuväki voisi kehittää verkkosivustoaan vielä enemmän ja painottaa uutisointia vahvemmin sinne.

Lähes jokainen vastannut totesi Ruotuväen olevan väriykseltään tylsä. Lehden taitto miellettiin sanomalehdille tyypilliseksi ja selkeäksi. Osa vastanneista oli kiinnittänyt huomiota keskiaukeaman erilaiseen ja kokeilevampaan taittoon ja piti sitä toimivana. Vastanneiden mielestä Ruotuväessä voisi käyttää enemmänkin keskiaukeaman kaltaista taittoa. Vastanneet toivoivat Ruotuväeltä myös rohkeampaa värien ja kuvien käyttöä. Tämä tukee myös osaltaan aikakauslehtimuotoon siirtymistä, sillä se mahdollistaisi rohkeamman taiton ja värien sekä kuvien runsaamman käytön. Myös painojälki aikakaus-

lehdissä on yleensä parempaa, minkä vuoksi kuvia voi painaa suurempana ja sivujen sommittelu voi olla uskaliaampaa.

Ruotuväen nykyisestä ilmestymisvälistä yleisesti ottaen pidettiin eikä sitäkään lähdetäisi muuttamaan. Vastanneiden mukaan viikoin välein ilmestyvä Ruotuväki tulisi liian usein, eikä sitä ehdittäisi lukea. Vastanneet pelkäsivät myös lehden laadun kärsivän, jos ilmestymisaikaa lyhennettäisiin jokaviikkoiseksi. Kuukausittain ilmestyvä Ruotuväki ei vastanneiden mielestä olisi taas tarpeeksi ajankohtainen. Kuitenkin vastanneet mieluummin pidentäisivät kuin lyhentäisivät ilmestymisväliä. Osa vastaajista oli sitä mieltä, että kolmen viikoin välein ilmestyvä Ruotuväki olisi kaikkein sopivin.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2008. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Pihanen, Juha 1996. Haloo!!! Puolustusvoimien sisäisen tiedotuksen tutkimus.

Raunio, Samuel 2004. Ruotuväen lukijatutkimus 2004. Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos / Ruotuväki.

Raunio, Samuel 2009. Selvitys Ruotuväki-lehden sisällöstä. Raportti Ruotuväen vuoden 2008 numeroiden sisällön analysoimisesta määrällisin ja laadullisin menetelmin. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Diak Länsi, Turku.

Tiilikainen, Aimo 1996. Ruotuväki henkilökunnan, varusmiesten ja tilaajien näkemyksissä. Helsinki.

Tiilikainen, Aimo & Keränen, Keijo 1999. Ruotuväki henkilökunnan, varusmiesten ja tilaajien mielipiteissä Vertailu mielipiteissä tapahtuneista muutoksista 1996–1999. Helsinki.

Henkilökohtaiset tiedonannot

Hofmann, Karoliina 2009. Päätoimittaja, Sotilaskoti. Puhelinkeskustelu. 19.11.

Ilkko, Mikko 2009. Päätoimittaja, Ruotuväki. Helsinki. Haastattelu. 3.11.

Ilkko, Mikko 2010. Päätoimittaja, Ruotuväki. Helsinki. Haastattelu. 19.2.

Landor, Pär 2010. Lehtori, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Haastattelu. 1.4.

Lehti, Martti 2009. Päätoimittaja, Sotilasaikakauslehti. Puhelinkeskustelu. 19.11.

Masalin, Kai 2009. Päätoimittaja, Rannikon puolustaja. Puhelinkeskustelu. 19.11.

Puuperä, Jaakko 2009. Päätoimittaja, Suomen sotilas. Puhelinkeskustelu. 19.11.

Seppä, Markku 2009. Päätoimittaja, Sotaveteraani. Puhelinkeskustelu. 19.11.

Vainio, Juuso 2009. Päätoimittaja, Varusmies. Henkilökohtainen tiedonanto. 19.11.

Elektroniset lähteet

Aikakauslehtien Liitto. Viitattu 26.4.2010.

<http://www.aikakaus.fi/default.asp?docId=16376>

Aliupseeriliitto 2009 Ammattisotilas. Viitattu 19.11.2009.

<http://www.aliupseeriliitto.fi/ajankohtaista/ammattisotilas>

Kansallinen mediatutkimus 2010. KMT Lukija 2009. Viitattu 3.3.2010.

http://www.levikintarkastus.fi/mediatutkimus/KM_Lukija-tiedote_maaliskuu%202010.pdf

Opetushallituksen Edu.fi-verkkopalvelu 2010 Median maailmassa. Viitattu 3.3.2010.

http://www2.edu.fi/medianmaailma/kehitys/digitaalinen_viestinta.html

Rahkola, Niina 2007. Päivälehdillä ei ole uusia uutisia kerrottavanaan. Tutka 32. Viitattu 3.3.2010. Saatavissavissa <http://www.verkkotutka.fi/artikkeli?id=1589>

Rannikon puolustaja. Viitattu 19.11.2009. <http://www.rannikonpuolustaja.fi/>

Rauhanturvaaja. Viitattu 19.11.2009. <http://www.rauhanturvaajalehti.fi/>

Reserviläinen. Viitattu 19.11.2009. <http://www.reservilainen.fi/>

Sotilaskotiliitto 2009 Sotilaskoti. Viitattu 19.11.2009.

<http://www.sotilaskotiliitto.fi/lehti/>

Suomen Puolustusvoimat 2009 Ruotuväki. Viitattu 19.11.2009. <http://www.ruotuvaki.fi>

Suomen Sotaveteraaniliitto 2009 Sotaveteraani. Viitattu 19.11.2009.

<http://www.sotaveteraaniliitto.fi/sotaveteraani-lehti>

Suomen Sotilas. Viitattu 19.11.2009. <http://www.suomensotilas.fi>

Tilastokeskus 2008. Internetin käyttötarkoitukset 2008. Viitattu 3.3.2010.

http://www.stat.fi/til/sutivi/2008/sutivi_2008_2008-08-25_tau_001.html

Tilastokeskus 2009. Internetin käyttötarkoitukset 2009. Viitattu 3.3.2010.

http://www.stat.fi/til/sutivi/2009/sutivi_2009_2009-09-08_tau_001.html

Upseeriliitto 2009 Sotilasaikakauslehti. Viitattu 19.11.2009

<http://www.upseeriliitto.fi/lehti/>

Varusmiesliitto 2009 Varusmies. Viitattu 19.11.2009

<http://www.varusmiesliitto.fi/varusmies-lehti/>

LIITE 1: Maanpuolustuslehdet-taulukko

	Lehti	Nroa/vuosi	levikki	painos	koko	sivumäärä
1	Ruotuväki	22	28 000		tabloid	16
2	Reserviläinen	8	57 717 kpl (LT 2004)	65 000	tabloid	24-40 n.30
3	Rauhanturvaaja	6	8500	8 000 - 10 000	A4	48-64 n. 56
4	Rannikon puolustaja	4+1	ei tutkimusta	4 700	B5	96-140 n. 100
5	Suomen sotilas	6	9 500	10 000	A4	88-100
6	Sotaveteraani	6	68 225 (LT 2004)	70 000	tabloid	56
7	Ammattisotilas	4	ei tutkimusta (3 500)	3 300	A4	40-56
8	Sotilasaikakauslehti	12	6 500	7 000	B5 ja A4 välis-tä	62
9	Sotilaskoti	6	7 000	7 000	B5	32
10	Varusmies	6	ei tutkimusta	10 000	A4	30-70

	Lehti	näköislehti	verkkosivut	Perustettu	liitto julkaisee/kustantaa
1	Ruotuväki	kyllä	kyllä	vk 46. v.1962	pv:n tiedotusosasto
2	Reserviläinen	ei	kyllä	v. 1933	Reserviupseeriliitto + Reserviläisliitto
3	Rauhanturvaaja	ei	kyllä	vk 30 v 1979	x rauhanturvaajaliitto
4	Rannikon puolustaja	ei	kyllä	52 vk. V. 1957	x rannikkoupseeriyhdistys
5	Suomen sotilas	ei	kyllä	v. 1919	ei
6	Sotaveteraani	kyllä	kyllä	1950-luvulla	x sotaveteraaniliitto
7	Ammattisotilas	kyllä	ei	v. 1988	x aliupseeriliitto
8	Sotilasaikakauslehti	kyllä; jäsenille	ei	v. 1923	x upseeriliitto
9	Sotilaskoti	ei	ei	v. 1967	x sotilaskotiliitto
10	Varusmies	ei	ei	v. 1970	x varusmiesliitto

LIITE 2: Kysymysrunko

Kysymyksiä lehdestä:

1. Kuinka tuttu Ruotuväki-lehti sinulle on?
2. Milloin näit ensimmäisen Ruotuväen?
3. Oletko lukenut Ruotuväkeä ennen varusmiespalvelusta / työsuhdetta puolustusvoimilla?
4. Luetko lehdestä kaikki jutut?
5. Vaikuttaako osa Ruotuväen jutuista kiinnostavammilta kuin toiset? Miksi?
6. Mitkä osat luet aina Ruotuväestä?
7. Onko sinulla lehdessä jokin ehdoton suosikkiosa?
8. Onko joitakin osia, mitä et lue ikinä lehdestä?
9. Onko Ruotuväessä jonkin tyylisiä juttuja liikaa tai liian vähän?
10. Onko Ruotuväessä liikaa uutisia?
11. Jos ajattelee juttuja tarkemmin, niin...
12. Millaisia juttuja sinä haluaisit Ruotuväestä lukea?
13. Millaiset jutut lehdestä puuttuvat?
14. Olisiko parempi, että lehdessä olisi enemmän pidempiä ja ajattomampia artikkeleja ja reportaaseja?
15. Kiinnostavatko sinua uutiset puolustusvoimista?
16. Mitä jos Ruotuväessä olisi puolustusvoimia kritisoivia artikkeleita?
17. Minkä perusteella valitset jutut, jotka haluat lukea?
 - Otsikoiden vai ehkä kuvien perusteella?
 - Miten jutut, joissa ei ole kuvia?
18. Mitä mieltä olet Ruotuväen koosta?
19. Entä verrattuna esimerkiksi Helsingin Sanomiin tai aikakauslehtiin?
20. Voisiko Ruotuväki mielestäsi olla enemmän aikakauslehdien (esim. Suomen Kuvalehti) kaltainen sisällöltään ja ulkoasultaan?
 - Veisikö aikakauslehti-muoto Ruotuväeltä uskottavuutta vai lisäisikö se sitä?
21. Ilmestyykö Ruotuväki sopivin väliajoin?
22. Mikä olisi sopiva ilmestymisväli?
23. Miltä Ruotuväki näyttää ulkoisesti?
 - Mitä mieltä olet kuvituksesta nyt?
 - Millaista kuvitusta toivoisit? Mitä parannettavaa, millaiset kuvat on hyviä?
24. Luetko kerralla koko lehden vai palaatko siihen uudestaan?
25. Luetko joitain juttuja useampaan kertaan? Miksi?

26. Millainen Ruotuväki olisi jos itse saisit päättää? tarkoittaa kokoa ja sisältöä (uutislehti ja sanomalehti vaiko sitten aikakauslehti)

Nettipuolen kysymykset:

1. Milloin olet viimeksi käynyt Ruotuväen nettisivuilla?
2. Kuinka usein vieraillet Ruotuväen internetsivuilla?
3. Miksi ne eivät kiinnosta, miksi et ole käynyt?
4. Miksi olet mennyt Ruotuväen nettisivuille?
 - Löysitkö sieltä etsimäsi?
5. Millaista sisältöä siellä pitäisi olla, että se herättäisi enemmän mielenkiintoa?
6. Pitäisikö netissä ja lehdessä olla eri sisältö?
7. Entä sellainen sisältö, jota ei voi painaa lehteen, kuten ääni video tai keskustelupalsta?
8. Mitä Ruotuväen nettivideot voisivat käsitellä?
9. Kiinnostaisiko:
 - Gallup?
 - Kaluston esittely, esim. Panssarivaunu?
 - Ennen julkaisematon pätkä haastattelusta?
 - Reportaasi, esim. jostakin metsäleiristä?
10. Haluaisitko kuunnella pelkkää ääntä ilman kuvaa netistä?
11. Missä tilanteessa ääntä voisi käyttää?
12. Millaista tekstiä haluaisitte lukea netissä: lyhyttä uutistekstiä vai pidempää?
13. Mitä mieltä olette siitä, että on näköislehti?
14. Mitä mieltä olet Ruotuväen internetsivujen ulkonäöstä? Mitä kehitettävää?
 - Entä värimaailmasta?
15. Miten Ruotuväen verkkosivuja voisi kehittää?